

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621

Št. 190

Ljubljana, sreda, dne 19. avgusta 1931

Leto II.

Nemški predlog za sporazum petih velesil

Nemci predlagajo, naj bi se sporazum s Francijo raztegnil tudi na Rusijo, Anglijo in Italijo — Resni francoski pomisleki — Sporna vprašanja se tičejo samo Pariza in Berlina — Fašistovska koncepcija evropskega sodelovanja

Pariz, 18. avgusta. r. Dasi je bil obisk francoskih ministrov odgojen do po koncu zasedanja Društva narodov, t. j. do zadnjih dni septembra, je vendar to vprašanje glavni predmet, ki zanima v sedanjem hipu tukajšnje javno mnenje in njihova glasila. Listi obravnavajo z vso resnostjo vprašanje zblizanja med Francijo in Nemčijo ter naglašajo v tej zvezi, da se je ozačje po zadnjem obisku nemških državnikov v Parizu znatno razčistilo. Mnogi stavijo vsled tega v bližnji obisk ministrskega predsednika Lavalja in zunanjega ministra Brianda v Berlin povsem resne nade.

Dogodek, ki se obširno komentira naravnost kot nekaka senzacija, pa je članek lista »Kölnische Zeitung« o obojstranih med Francijo in Nemčijo. Glavno glasilo nemške ljudske stranke stavi v svojem članku predlog, naj bi se sklenil med Francijo in Nemčijo sporazum na istih podlagah, na katerih sloni nemško-ruski sporazum. Pri tem pa bi ne šlo le za dvostranski francosko-nemški sporazum, temveč bi se k pogodbi pritegnile tudi Rusija, Anglija in Italija, tako da bi predstavljala pogodba nekaj peterni sporazum glavnih evropskih sil.

»Le Temps« posveča temu predlogu svoj današnji uvodnik, v katerem naglašja, da je

treba zasledovati to novo gibanje za sporazum s Francijo v Nemčiji z največjo pozornostjo. V nadaljevanju podčrtuje nekatere strani nemškega predloga, ki niso take narave, da bi mogle vzbujati zaupanje. V Berlinu — piše »Temps« — se naglašja, da je ta predlog stavljen v duhu načrta za Evropsko unijo, ki ga je izdelal g. Briand. V resnici pa je nemški predlog v nasprotju s tem načrtom. Evropska unija bi bila zgrajena na načelu popolne enakosti vseh držav, medtem ko bi to načelo pri peternem sporazumu glavnih evropskih sil ne prišlo do veljave. Taka pogodba bi se dalje težko dala spraviti v sklad z obstoječimi mednarodnimi pogodbami in bi bila tudi v nasprotju z načeli, na katerih sloni Društvo narodov, ki je že po svoji definiciji vesoljna organizacija ter posluje v duhu sodelovanja z vsemi državami.

Se ena pripomba se vsiljuje — nadaljuje »Temps« — in ta se nanaša na dejstvo, da si nemški državniki v istem hipu, ko se resno trudijo, da bi odstranili vzroke nesporazuma s Francijo, prav vneto prizadevajo, da bi ta sporazum razširili tudi na druge države, tako da bi se sklenil v okviru širše pogodbe. Na prvi pogled se zdi, kot da bi berlinska vlada postopala tako iz bojazni, da bi direkten sporazum

med Francijo in Nemčijo ne vplival slabo na odnose z drugimi državami. Najbrže pa je treba iskati razlago za to prizadevanje v nedavnem obisku nemških državnikov v Rimu. Peterni sporazum, ki ga predlagajo sedaj Nemci, je bolj v duhu italijanske koncepcije evropskega sodelovanja.

Neposredni cilj, ki ga hoče doseči Nemčija, pa je v tem, da bi se izognila direktnim obvezam napram Franciji. Nemci upajo, da bi pri pogajanjih na taki širši podlagi imeli več izgledov za uspešno uveljavljanje svojih tez, nego pri direktnih pogajanjih s Francijo. Kancelar Brüning kaže brez dvoma veliko spretnost s tem, da hoče postaviti vprašanje na čim širšo mednarodno podlago, toda pri tem se ne sme pozabiti, da se poglavitna vprašanja, ki prihajajo v poštev, tičejo direktno in izključno Francije in Nemčije ter da se morajo rešiti med tema dvema državama brez posredovanja drugih sil.

List končno izraža upanje, da se bo do obiska francoskih ministrov v Berlinu položaj zadosti razčistil, da se bodo mogli francosko-nemski odnosi razvijati v bodoče v duhu medsebojnega zaupanja, ki ga skušata g. Laval in g. Brüning ustvariti in enako dobro voljo in vero.

Nesprejemljivost Hooverjevega načrta

Uradna opredelitev našega stališča — Vlada bo odločno branila pravice Jugoslavije Začasna redukcija izdatkov

Beograd, 18. avgusta. o. Pod vodstvom ministrskega predsednika generala Petra Živkovića se je vršila danes seja ministrskega sveta. Vlada je razpravljala o stališču, ki ga je zavzela komisija strokovnjakov v Londonu o aplikaciji Hooverjevega načrta na nemške dajatve Jugoslaviji. Nato je dala objaviti ta-le komunikate:

Čeprav je komisija strokovnjakov v Londonu priznala upravičenost argumentov jugoslovanske vlade proti integralnemu sprejemu načrta predsednika Združenih držav, katerega ni mogoče aplicirati na nemške dajatve, ki jih je po mednarodnih pogodbah dobivala Jugoslavija, vendar ni določila nikakih konkretnih odredb, da bi se tako popravile preteče krivice, ki bi zadele spričo tega Jugoslavijo, je le izrazila nado, da bodo mogle zanjo razne nacionalne emisijske banke nekaj storiti, če bo to sploh treba.

Jugoslovanska vlada ni mogla sprejeti takšnega sklepa, ki bi težko zadel ves finančni in gospodarski položaj naše države, ter je odbila nasvet, da bi sprejela Hooverjev načrt. Sklenila je, da bo do kraja branila svoje edino pravično stališče z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago. Vlada se zanaša na veljavo mednarodnih pogodb in konvencij ter na mednarodne institucije, ki so postavljene v obrambo teh pogodb, in je prepričana, da bo mogoče v tem pogledu najti rešitev, ki jo bo mogla

naša država sprejeti. Da bi se med tem premostile vse težave, ki bodo nastopile in morajo nastopiti, dokler se to vprašanje povoljno ne reši, in ki bi pretresle ves položaj našega gospodarstva in financ, je vlada sklenila ukreniti vse potrebno, da bo mogla naša država do rešitve problema razvijati svoje gospodarstvo in svoje finan-

ce dalje brez vsake škode. Pod vodstvom finančnega ministra se ustanovi komisija, ki bo v najkrajšem času, a najdalje do konca tega meseca, sporazumno z resornimi ministri izvršila začasno redukcijo vseh državnih izdatkov in sestavila predloge tudi o vseh drugih ukrepih, kakor jih začasno zahteva položaj.

Eksplodizija v smodnišnici pri Gorici

Eksplodiralo je eno skladišče streliva v smodnišnici na Velikih Rojah — Stražnik ubit, trije topničarji ranjeni

Trst, 18. avgusta. v. V noči od petka na soboto se je na Velikih Rojah pri Gorici zgodila velika nesreča. Ob 2.20 se je čula v Gorici silna detonacija, ki je zbudila mnogo prebivalcev. Takoj nato so priče živžgati sirene na letališču in pokati alarmne salve vojaških straž. Spočetka so ljudje mislili, da je eksplodiralo smodnišnica na Velikih Rojah med letališčem na Mirenski cesti in pokopališčem. Toda nič točnega niso vedeli povedati ljudje. Med tem so bile telefonske številke letališkega poveljstva, poveljstva vojaške divizije, policije, gasilcev, karabinerjev in centralne železniške postaje stalno zasedene in med sabo v zvezi. Šele zjutraj se je raznesla po Gorici vest, ki je deloma potrdila prvotne domneve, da je v skladišču vojnega streliva na Velikih Rojah eksplodirala cela stavba, ki

je bila vsa založena z razstrelivom. Vojaško stražo pri skladišču je ubilo, 3 topničarje težko ranilo.

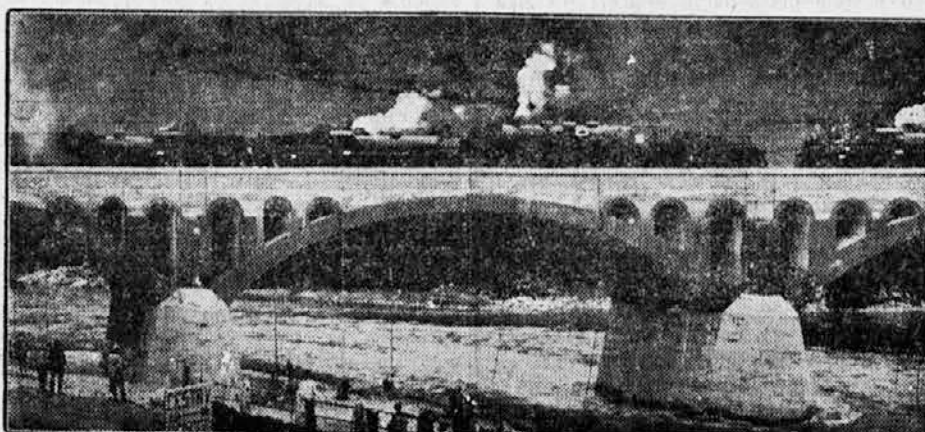
Znamenja, ki so jih dajali z letališča na Velikih Rojah, so bila namenjena artilerijskim vojašnicam ob cesti proti Trstu. Z letališča so poslali nekaj ljudi k smodnišnici na pomoč tamkajšnjim stražam. Tudi gorški gasilci in oddelek topničarjev iz bližnjih vojašnic ter vojak 24. polka so odhiteli na mesto nesreče. Ranjence so odnesli v bolniške prostore na letališču, mrtve pa v mrtvašnico. Stražni pes, ki so ga imeli v smodnišnici, je ostal nepoškodovan.

Škoda, ki je nastala spričo eksplozije v smodnišnici, je precejšnja. Skladišče je bilo deloma leseno deloma zidano in je vse razdejano. Tudi nekaj stavb okoli te barake se je porušilo. Kjer je stalo skladišče, je nastala velika vdolbina v zemljo. Specialisti, ki so skušali dognati vzroke eksplozije, menijo, da je eksplozija nastala zaradi tega, ker se je razstrelivo samo vnelo. Kljub temu pa je policija uvedla natančno preiskavo, da bi neizpodbitno dognala vzroke nesreče.

Listi, ki bi bili lahko objavili poročilo o eksploziji že v soboto opoldne, so dobili od policije prepoved, da ne smejo objaviti niti besedice, dokler uradna agencija »Stefan« ne objavi svojega poročila. To se je snoči zgodilo.

Trst, 18. avgusta. n. Danes je bilo objavljeno službeno poročilo o eksploziji, ki je nastala v nekem skladišču razstreliv v Mirnu blizu Gorice. Eksplozija je bila zelo močna. Uničen je bil ves eksplozivni material, kar ga je bilo v baraki. Vojaka, ki je bil na straži, je ubilo, a drugi trije so bili ranjeni. V poročilu je rečeno, da je preiskava ugotovila, da je eksplozijo pripisati samo slučaju in da ne gre za atentat.

Nov železniški most v Zidanem mostu

Pri obtežilnem poskusu, ki ga kaže naša slika in ki je bil izvršen z osmimi najtežjimi lokomotivami, se je izkazal most kot prvovrsten. Zanimivo je, da je teh osem lokomotiv več veljalo kot most in vsa z njim zvezana gradbena dela.

Angleški vojni minister Tomaž Shaw v Berlinu

V Berlinu je prišel angleški vojni minister Shaw, da se udeleži mednarodnega kongresa tekstilnih delavcev. On je namreč glavni tajnik mednarodne zveze tekstilnih delavcev

Zahvala Nj. Vel. kralja za čestitke

Beograd, 18. avgusta. AA. O priliki desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je na vladarjevo adresu prišlo mnogo čestitk iz države in inozemstva, ki izražajo zvestobo in vdanost kralju Aleksandru I. ter mu žele dolga življenja, srečo in napredek. Po najvišjem nalogu je pisarni Nj. Vel. kralja Aleksandra čast izraziti zahvalo vsem posameznikom, ustanovam in drugim za poslano čestitke. — Iz pisarne Nj. Vel. kralja.

Čsl.-madjarska pogajanja

Budimpešta, 18. avgusta. n. V kopališču Lila Füröd sta se danes sestali madjarska in češko-slovaška trgovinska delegacija. Pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe so se nadaljevala popoldne.

Načelnik češkoslovaške delegacije dr. Friedmann je izjavil, da sta delegaciji že na svoji prvi seji rešili celo vrsto problemov, a jo čakajo še večje naloge. Vsekakor pa bosta delegaciji izpolnili svojo nalogo in morda že v kratkem sklenili novo češkoslovaško-madjarsko trgovinsko pogodbo, ki bo veljala več let.

Odnosaji med Vatikanom in Italijo

Rim, 18. avgusta. n. Kakor se čuje, je bil zadnji dni med papežem in med fašizmom dosežen začasen sporazum, v katerem se je sveta stolica zavezala, da ne bo inozemskih romarjev odvrčala od obiska božjih potov v Italiji. Na drugi strani pa se fašizem zaveže, da ne bo ukrenil ničesar, kar bi motilo akcijo katoliške vzgoje. V sedanjem trenutku se ne vodijo nobena pogajanja, pač pa pride do njih meseca septembra.

Fašistovske vojne vaje

Trst, 18. avgusta. v. Te dni so se vršile poletne vaje tržaških fašističnih milicnikov. Vsi delodajalci so morali dati fašistovskim nameščenecem dopust, da so se udeležili teh vaj. Vse dni dopusta so imeli delavci plačo, kakor če bi delali. Vaj so se udeležili člani 58. legije, in sicer rednega bataljona, dopolnilnega bataljona in pripremljenih čet.

Preprečen vpad makedonstvujuših

Beograd, 18. avgusta. AA. Danes so oboroženi neznanci skušali priti čez mejo iz Bolgarije blizu stražnice v Pobini Kameni v srezu bosiligradskem, vendar so jim naše obmejne straže to nakano preprečile.

Propadanje Trsta

Premestitev astronomskega observatorija v v. Palermo.

Trst, 18. avgusta. v. Med tržaškimi intelektualni krogi se z vedno večjo trdovratnostjo širi vest, da nameravajo premestiti znani tržaški astronomski observatorij, ki je bil eden izmed najbolj uvaževanih tržaških znanstvenih institutov, v Palermo.

Tržaški »Il Piccolo« se spričo tega očitno pritožuje, češ da je Trst že itak eno izmed večjih italijanskih mest, ki ima najmanj kulturnih in znanstvenih ustanov, za katere bi skrbel država. Celo geofizični zavod za trgovinsko in gospodarsko univerzo mora vzdrževati občina, ki ji gotovo ne preostaja denarja. Observatorij pa se je v zadnjih letih povzpela med najboljše v državi.

Novi železniški most pri Zidanem mostu izročen prometu

Novi most se bo imenoval most kralja Aleksandra I.

Veliko in težko pričakovano delo je dovršeno in Slovenija je dobila direktno zvezo z našim jugoslovanskim vzhodom, da ne bo treba več zamudnega premikanja vagonov in da bo sedaj promet na vzhod bistveno skrajšan in olajšan. Obenem pa je bilo s preložitvijo cest tudi silno pomagano domačemu prebivalstvu in Zidani most, eno naših najvažnejših prometnih središč, je dobilo zraka, da lahko diha. Doprinesena je sicer še druga etapa velikega programa, ki je zvezana z Zidanim mostom, toda upravičeno upanje je in skoraj gotovo je, da bo v kratkem izvršen tudi ostali del programa, da dobi proga od Zidanega mostu do Zagreba drugi tir, Zidani most sam pa novo železniško postajo, ki bo odgovarjala njegovemu velikemu prometnemu pomenu. Z novim železniškim mostom in razširjenjem cestišča je bilo ustrezno davni želji vseh gospodarskih krogov Slovenije in zato je tudi vsa Slovenija z iskrenim veseljem pozdravila napredek, ki smo ga dosegli z novim mostom. Pozdravila ga pa je tudi s ponosom, saj je ves most delo domačih inženjerjev, domačih delavcev in domačih tiskov. Ziva priča, kako velika tehnična dela moremo izvršiti zgolj z domačimi močmi, je novi most, in zato je dvakrat prav, da je železniška uprava na tako lep in učinkovit način proslavila izročitev novega mostu prometu. Ves Zidani most se je tudi živ zanimal velike pomembnosti novega mostu in zato je bil včerajšnji dan pravi praznik za Zidani most in vse njegovo lepo okolico.

Blagoslovitev novega mostu

Po prihodu posebnega vlaka iz Ljubljane se je točno ob napovedani uri pričela slovesna otvoritev mostu, ki jo je otvoril

pomočnik ravnatelja inž. Klodič

s tem govorom:

Slovesnost je otvoril v imenu ljubljanske železniške direkcije pomočnik direktorja inž. Klodič.

Uvodoma svojega govora je pozdravil v imenu ljubljanske direkcije vse navzoče ter imenoval bana Dravske banovine dr. Marušića, zastopnika železniškega ministra direktorja dr. Borka, škofa dr. Tomažiča, zastopnike vojaške oblasti polkovnika Nedeljkovića, zastopnika generalne direkcije inž. Krieka, direktorja zagrebske direkcije inž. Schnellerja, predsednika Zbornice za TOI g. Jelačina in generalnega tajnika zbornice g. Mohoriča, zastopnike tehnične fakultete prof. inž. Kralja in Hrovata, zastopnike sreza, občine, predstavnike tiska, lokalnih in cerkvenih oblasti ter vse ostale navzoče.

Nato je v preglednih besedah opisal pomen novega mostu. Glavna smer železniške zveze je dosedaj še vedno vodila od severa na jug, v notranjost države pa smo dospeli le potom zamudnega premikanja v Zidanem mostu. Šele sedaj dobimo neovirano direktno zvezo z Beogradom. Pa tudi gospodarski pomen mosta je velik, ker se bo z njim skrajšal vojni čas in tudi stroški. Nato je v kratkem omenil razvoj naravnega prometnega križišča, ki ga tvori Zidani most. Ostanki rimskih stez ob Savi in Savinji pričajo, da se je tod vršil važen promet že v pradavnih časih. V srednjem veku je Zidani most pridobil še na veljavi. Z otvoritvijo železnice Dunaj-Prst je sicer padel pomen cestnega in vodnega prometa ob Zidanem mostu, zato pa je dobil Zidani most kot križišče železnice še pravi pomen.

Včeraj je preteklo 82 let, ko je prvi vlak prevozil sedanji stari železniški kamniti most. Leta 1862 je bila otvorena proga Zidani most - Zagreb, ki pa je ostala do zdajnjega samo lokalna proga. Po združenju je promet od leta do leta naraščal v tako veliki meri, da je postala direktna zveza Zagreb-Ljubljana brez obračanja vlakov v Zidanem mostu neobhodno potrebna. Po dolgotrajnem študiju je dozorel nov gradbeni program, od katerega je sedaj do vršena druga etapa. Prvo etapo, t. j. most sam, je izvršilo gradbeno podjetje Jozef Slavec iz Kranja, drugo etapo, t. j. obojestranske priključke na most ter preložitve cest, pa slavnostno podjetje »Sloga« iz Ljubljane. Treba je sedaj le še preurediti osebni in tovorni kolodvor, kar bo zahtevalo sicer velikih stroškov, kar pa je neobhodno potrebno.

Popis gradbenega dela

Da pokažem velikost do sedaj izvršenega dela, naj navedem par številke:

Odkopana je bilo 20.000 kub. metrov materiala; betona je bilo napravljen 26.000 kub. metrov, za kar se je porabilo 31.000 kub. metrov peska in gramoza ter 5600 ton cementa ali 560 vagonov cementa. Zeleza se je porabilo 25 vagonov, lesa okoli 80 vagonov. Če bi se naložil ves material, ki se je odkopal in ki se je za stavbo porabil, na vagon, bi potrebovali 9000 vagonov, kar predstavlja vlak dolg okoli 75 km, t. j. od Ljubljane do Laškega.

Posebej pa je treba poudariti, da je vse to delo, duševno in ročno, produkt domačih sil, domačih inženjerjev in delavcev in domačih tiskov.

Človeška moč je gradila ta most, toda vsako naše telo potrebuje božjega blagoslova, zato prosim presvetlega škofa, naj blagovoli blagosloviti novi most.

Za njim je povzel besedo

škof dr. Tomažič

ki je uvodoma na kratko naglasil gospodarski in prometni pomen novega mostu ter se za njegovo zgraditev zahvalil kr. vladni in Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki je tudi pri tej priliki pokazal vso svojo skrb za napredek države in še posebej Slovenije.

Kakor vsako drugo in tudi najpopolnejše delo pa potrebuje tudi novi most božjega blagoslova. Cerkev je od nekdaj rada prosila Boga, da blagoslovi napore človeških rok, zlasti pa vse pridobitve moderne tehnike. Zato je vpejala cerkev tudi posebne molitve za razne nove tehnične pridobitve in tako so predpisane posebne molitve za letalce in posebne tudi za železnice, nove mostove in za polnike, ki se poslužujejo novih železnic. Dosedaj so se vse te molitve čitale vedno v latinskem jeziku, po posebni milosti Sv. očeta pa je sedaj Jugoslovanski priznana ta pravica, da se bodo te molitve vršile v slovenskem jeziku in v Jugoslovanski tiskarni se v ta namen tudi že tiskajo novi obredniki.

Škof dr. Tomažič je nato prebral in tolmačil te molitve in nakonec poudaril veliki simbolični pomen, ki ga imajo od nekdaj mostovi v katoliški cerkvi. Tudi duhovniki grade most, ki naj privede ljudi v srečnejšo bodočnost in zato so se duhovniki od nekdaj imenovali pontifici in sam Sv. oče Pontifex maximus, najvišji graditelj mostu.

Po govoru inž. Klodiča je povzel besedo

predsednik Zbornice za TOI Jelačin

Ze na prvi veliki železniški konferenci, ki se je vršila maja meseca leta 1920 v Beogradu, je zahtevala ljubljanska zbornica pregraditev kolodvorskih naprav in Zidanem mostu in zgradbo prometnega trikotja. Ker pa je bila južna železnica tedaj še v privatnem obratu in ker je veljal na njej še Regime provisoire, se ni nič storilo in vsled tega tudi te zgradbe niso prišle niti v investicijski program 7% posojila, niti v okvir Blairrovega posojila. Pa tudi pozneje, ko je prešla južna železnica v državno upravo, se ni leta dolgo nič storila in šele leta 1927 po drugi veliki železniški konferenci je padla odločitev. Zopet pa je nastal zastoj in šele v letu 1928, ko je zbornica ponovno opozorila na potrebo dograditve prometnega trikotja, se je vstavljal prvi znesek za zgraditev mostu v državni proračun. Bila je to zasluga ministra Korošca, kateremu bodi izrečena na tem mestu zahvala.

To, kar je danes dograjenega in za kar izražamo naši prometni upravi udano zahvalo, je prvi korak k uresničitvi naše davne prometne potrebe dvotirnosti železniške zveze med Jesenicami, Rakekom, Mariborom in Zidanim mostom na eni ter Zagrebom in Beogradom na drugi strani. Tudi v ureditvi postajnega vprašanja v Zidanem mostu samem je to, česar otvoritev praznujemo danes, le dober del začelka.

Časi in prilike so nas naučile, da smo skromni in potrpežljivi, vendar radi tega ne pozabljamo in ne izgubljam iz vida, da je to le prvi korak k onemu, česar potrebuje za svojo sigurnost naša domovina in zato končam svoje čestitke s prošnjo, da naj srečno dovršena prva faza dela najde še v tekočem letu uspešnega, neposrednega nadaljevanja na razširjevanju zasavskega dela proge do popolne dograditve drugega tira do Zagreba. Želim, da se čez leto dni snidemo zopet na tem mestu, da praznujemo otvoritev drugega tira proge proti Zagrebu.

Nato je izvršil škof dr. Tomažič cerkveni obred, prehodil ves most in ga blagoslovil in nato blagoslovil tudi vse navzoče.

Most izročen prometu

Nato je direktor dr. Borko kot zastopnik železniškega ministra izročil novi most prometu in odredil, da kot prvi vlak prevozi novi most brzovlak št. 1, in ki je takoj nato, ko je prezal dr. Borko trobojnico, ki je zapirala most, počasi in ob vihrnem navdušenju množice prevozil novi most.

Gostje so si nato ogledali most in vsa druga izvršena dela, pri čemur so jim bili inženirji, ki so izdelali načrte in vodili gradbo, nad vse ljubezni vodniki.

Marljiva godba »Sloga« pa je priredila med tem pred poslajo promenadni koncert ter žela za svoja lepa izvajanja pod vodstvom g. kapelnika Svetle splošno odobravanje. Prav hvaležni so bili vsi »Slogi« za lepe užitke, ki jih je nudila.

Banket

Na čast gostov je priredila železniška uprava v prostorih kolodvorske gostilne banket, ki ga je okusno in vzorno priredil restavratr Majcen.

Vrsto napitnic je otvoril kot domačin direktor dr. Borko.

Ob desetletnici vladanja Nj. Vel. kralja se vrši slovesna izročitev novega mostu prometu. Kakor je naša vojska pod vodstvom našega kralja s svojim legendarnim junaštvom priborila nam svobodo, tako je nam vladanje Nj. Vel. kralja omogočilo razvoj na vseh poljih in plod tega našega napredka je tudi novi most. Zato velja naša prva hvaležna beseda Nj. Vel. kralju, kateremu veljajo tudi naša prva napitnica. (Z navdušenimi klici so se vsi med svi-

ranjem državne himne pridružili klicu direktorja dr. Borka.)

Nato je direktor dr. Borko predlagal in prečital pozdravno brzojavko, ki se naj odpošlje železniškemu ministru inž. Radivojeviću in v kateri prosi, da bi novi most dobil ime: Most kralja Aleksandra I. S spontanim navdušenjem so vsi pozdravili ta predlog.

Direktor dr. Borko je nato v kratkih, a jedratih besedah poudaril pomen novega mostu, ki je nad vse pomembna prireditev tako v tehničnem, ko narodno-gospodarskem in narodno političnem oziru. Tehničen moment leži na dlani in o njem ni treba posebej govoriti. Pričakujemo, da bo v kratkem položen tudi drugi tir do Zaprešića, oz. do Zagreba, ker so prva pripravljala dela že v teku.

O narodno gospodarskem pomenu mostu je že govoril predsednik Jelačin. Poudaril bi le to, da bo z novim mostom skrajšana pot na vzhod za par ur, s čemur si bomo zagurali, da bo važni mednarodni simplonski vlak še nadalje vozil skozi Jugoslavijo.

Najvažnejši pa je državno politični moment. Z novim mostom je v resnici doseženo zblizanje z našimi brati. Kakor nas je Bog povezal vsa tri plemena v en narod, tako naj tudi vedno ostane. In novi most služi v največji meri temu cilju.

Direktor dr. Borko se je nato zahvalil vsem gostom za udeležbo, v prvi vrsti banu dr. Marušiću, škofu dr. Tomažiču, polkovniku Nedeljkoviću, kot zastopniku naše odlične vojske, zastopnikom univerze in zbornice, vsem inženjerjem, delavcem in podjetjem, ki so gradili most, zastopnikom tiska, vsem železničarjem in vsem, ki so pripomogli k temu lepemu napredku.

V imenu zagrebske direkcije je govoril nato direktor inž. Schneller, ki je poudaril, da je

Prvi zbor Zveze narodnih prosvetiteljev

Beograd, 18. avgusta. AA. Po čl. 18. pravilnika Zveze narodnih prosvetiteljev se bo vršil prvi zbor Zveze narodnih prosvetiteljev 22. avgusta v Beogradu v dvorani osnovne šole kralja Aleksandra na Terazijah s tem dnevnim redom:

Dopoldne:

1. Otvoritev zbora ob 9;
2. Jovan Jovanović: »O sistemih šolanja naše dece«;
3. Sretan Dinić: »O smotrih in nalogah Zveze narodnih prosvetiteljev«;
4. dr. Popović: »O pobijanju alkoholizma«;
5. Milivoje Nikolić: »O sodelovanju Zveze narodnih prosvetiteljev z ostalimi ustanovami«.

Popoldne:

1. Diskusija o prečitanih temah; začetek ob 3. uri;
2. debata o izpremembah in dopolnitvah pravilnika;
3. volitve članov nove uprave;
4. vprašanja in predlogi.

Uprava Zveze narodnih prosvetiteljev je zaprosila vse narodne prosvetitelje in prijatelje narodnega prosvetljenja ter vse ustanove in korporacije, ki jim je naloga prosvetljenje ljudstva, naj se udeležijo tega zbora in sodelujejo pri važnih diskusijah in sklepah. Učitelji, ki bi tudi sicer prišli na pokrajino, skupščino, se lahko poslužijo polovične vožnje na železnicah in parnikih.

Prepovedane publikacije

Beograd, 18. avgusta. AA. S sklepom ministra za notranje zadeve št. 26.770/31 z dne 14. avgusta je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi knjige »Die Geschichte der russischen Revolution« Fischerjeve založbe v Berlinu, ki jo je napisal Leon Trocki.

Beograd, 18. avgusta. AA. S sklepom notranjega ministra št. 26.771 z dne 14. avgusta 1931 je prepovedano uvažanje in širjenje lista »Deutsche Arbeiter-Zeitung«, ki izhaja v Winnipegu v Kanadi.

Olajšave za izvoz žita na Grško podaljšane

Beograd, 18. avgusta. AA. S sklepom prometnega ministra se podaljšuje v jugoslovansko-grškem prometu olajšava za izvoz žita, žitaric in moke do 31. decembra 1931.

Izvoz sladkovodnih rakov

Beograd, 18. avgusta. AA. Prometno ministstvo obvešča, da je ponovno dovoljen izvoz sladkovodnih rakov pod pogojem, da se predloži dovoljenje za izvoz, ki ga izda pristojna banska uprava.

Upokojitev

Beograd, 18. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je s soglasjem predsednika ministrskega sveta upokojen Viljem Braun, višji carinski kontrolor v Ljubljani.

Okrožnica o maksimiranju cen

Beograd, 18. avgusta. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je razposlal okrožnico kr. banskim upravam, v kateri jih ponovno opozarja, da upravne oblasti nimajo pravice na podlagi odredb zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin ter pravilnika za izvrševanje tega zakona, da bi maksimirale cene življenjskih potrebščin. Upravne oblasti imajo pravico do nadzorstva in kontrole prodajalcev življenjskih potrebščin ter pravico do prijave političnim oblastvom in sodiščem o prekršitvah odredb omenjenega zakona.

ljubljanska direkcija, ki je itak znana po svojem vzornem delu, napravila z novim mostom najlepši izpit o svoji dobri volji in sposobnosti.

Za pozdrav se je nato zahvalil ban dr. Drago Marušić in povdaril svoje veselje, da je mogel biti osebno navzoč pri otvoritvi tako velikega in pomembnega mostu. Ze iz lokalnega patriotizma bi se moral veseliti, da je tako velik tehničen napredek storjen v dravski banovini, ker dokazuje ta, da korakamo vstrie z drugimi narodi.

Toda še mnogo pomembnejši je drugi razlog, da smo veseli današnje otvoritve, ker je z njo definitivno napravljen konec onemu sistemu, ki nas je umetno ločil od Hrvatov in Srbov. Te umetne zapreke je sedaj konec in zato je novi most tudi dokument, da smo vsi Jugoslavoani eno.

Zahvaljujem se zato vsem, ki so sodelovali pri tem delu. Prav posebej pa se moram pri tem spomniti naših vrljih železničarjev. Vsi vemo, kaj so ti storili za državo v prvih njenih dneh, vsi vemo nadalje, da za smemo vedno na nje nasloniti, da bodo vedno storili svojo dolžnost. Zato čast jim in vse priznanje!

Inž. Zelenko se je nato spominjal delavcev, ki so delali most, inženirji se vedno zavedamo velikih zaslug, ki jih imajo ti brezimeni graditelji za vsa dela.

V imenu tehnične fakultete je govoril nato inž. Hrovat ter se v najtoplejših besedah spominjal dela, ki so ga izvršili inženirji in delavci. Tehnična služba pri gradnji mostu je bila nad vse naporna; poleg obilice rednega dela so morali inženirji od sekcije vršiti še to delo. Bili so dnevi, ko so delali noč in dan. Enako zaslužijo pohvalo podjetja. Gradbeni prostor je bil omejen na minimum, redni promet se je moral vršiti nemoteno dalje, vse to je zahtevalo silnega napora. Čast vsem, ki so dovršili to ogromno delo.

Ko se je škof dr. Tomažič s hvaležnostjo spominjal vseh uslug, ki jih stalno izkazujejo železničarji vsem duhovnikom, je zaključil domačin dr. Borko banket, ki ostane gotovo vsem udeležencem vnepozabnem spominu.

Stoletnica italijanskega državnega sveta

Rim, 18. avgusta. n. Davi so na Kapitolu proslavili 100letnico italijanskega državnega sveta. Udeležili so se proslave poleg Mussolinija zastopniki političnih in vojaških oblasti, politike in gospodarstva. Mussolini je govoril o pomenu te institucije in njenih novih nalogah, ki jih je dal fašistični režim. Za ministrskim predsednikom je govoril še predsednik sveta vsenarodni profesor Santi Romano. Popoldne je bil svečan sprejem v parku pred Mussolinijevim muzejem na Kapitolu.

Nasilna italijanska učiteljica oproščena pred bovskim sodiščem

Bovec, 18. avgusta. v. Pred sodiščem v Bovecu se je vršil zanimiv proces proti čezsoški učiteljici Rafaeli Salerno. Obtožili so jo, da je zlorabila svojo učiteljsko oblast in poškodovala učenko Leopoldo Hrovatovo, tako da je ta težko obolela.

Listi pravijo: »Dne 13. marca t. l. so otroci telovadili. Učiteljica je hotela popraviti neko napako, ki jo je napravila Leopoldo Hrovatova. Prijela jo je za roko in jo prav malo stisnila. Nesreča je hotela, da je otrok sprito tega dobil neko kostno bolezen in da še danes ni ozdravel.« O kakem »nasilju« seveda ne more biti govora, čeprav je nemogoče, da bi tako lahki prijem povzročal tako težke bolezni.

Pri sodnijski razpravi je bilo zaslišanih mnogo prič. Zaslišali so tudi vse šolske otroke. Čeprav so vse priče prav natančno povedale, kako je učiteljica postopala s Hrovatovo ne le pri telovadbi, ampak tudi sicer in kakšna je bila sploh napram šolskim otrokom in ljudem, jo je sodišče vendar oprostilo, češ da dejanje, ki so ga ji prisodili, sploh ni zločin.

Hud orkan na angleški obali

London, 18. avgusta. n. Na angleški obali je več deset besnel hud orkan. Smrtno se je ponesrečilo 15 ljudi. Francoska jachta »Ariel«, ki se je udeležila tekme v Kanalu, je izgubila. Vihar je napravil mnogo škode na pristaniških napravah vojne mornarice.

Ciklon porušil 400 hiš

Asuncion (Paragvaj), 18. avgusta. AA. V pokrajini Villarrica je divjal ciklon. Vihar je porušil 400 hiš. Več sto oseb je bilo ubitih.

Nove vrste cigaret

Beograd, 18. avgusta. AA. Uprava državnih monopolov izda v promet nove vrste cigaret Neretva, Morava, Zeta in Sava v zavojčih po 20 kosov. Po sklepu uprave državnih monopolov se bodo izdelovale škatle teh cigaret po 50 kosov le še v prav majhnih količinah. Potrebne stroje za izvrševanje zavojčkov je uprava državnih monopolov že nabavila in jih porazdelila med tobačne tovarne.

Požar v št. Petru pod Zidanim mostom

Zidani most, 18. avgusta. V pretekli noči je nastal požar pri posesniku in železniškem nameščencu Ivanu Borštnarju pri št. Petru pri Zidanem mostu. Ogenj se je z veliko naglico razširil na vse ometje in ga uničil. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Zidanega mosta in Radeč, a pomagati niso več mogli, ker je že vse pogorelo. Škoda je velika in je bilo posestvo le deloma zavarovano.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. avgusta (d). Sedanjí spremenljivi značaj vremena bo trajal še naprej. Na jugu se bo morebiti zjasnilo.

Svečanosti ob 10 letnem jubileju Nj. Vel. kralja

Manifestacije ljubezni do kralja po vsej Dravski banovini

V Ptuj

Desetletnica vladanja Nj. Vel. kralja je obhajala naše mesto v nedeljo 16. t. m. na zelo svečan način. Z vseh hiš so plapolale državne zastave. Ob 5. zjutraj je priredila mestna godba budnico. Korakala je po glavnih ulicah in spravila na noge vse prebivalce, ki so se radovali današnjega dne. Ob 9. uri je opravil proštr dr. Zagar Ivan v stolni cerkvi slovesno službo božjo, katere so se udeležili zastopniki vseh uradov, društev in korporacij ter mnogo ljudi, tako da je bila cerkev polna. Ob 10. uri je bila svečana občinska seja, od 11.—12. pa koncert v parku. Po mestu so prodajali cvetlice v dobrodelne namene. Zal da je dež precej oviral dobrodelno akcijo.

V Ljutomeru

Proslava kraljevega jubileja je bila pri nas v soboto, dne 15. t. m. Pri Sokolskem domu so se zbrali Sokoli, Sokolice in naraščaj ter gasilci. Z mestno godbo na čelu so potem korakali po ulicah na Glavni trg pred sresko načelstvo. Na poziv mestne občine so bili stanovalci okrasili hiše z zastavami in cvetjem ter razsvetlili okna. Z balkona sreskega načelstva je br. Baukard nagovoril društva in zbrano množico ter očrtal delovanje in uspehe Nj. Vel. kralja v 10. letih njegovega vladanja. Po državni himni je govoril se načelnik br. Mulej v imenu »Sokola«. V nedeljo 16. t. m. je bila v župni cerkvi slovesna služba božja, ki so ji prisostvovali predstavniki vseh oblasti ter mnogo občinstva iz mesta in okolice.

V Čakovcu

Na izredno slovesen način je mesto proslavilo v soboto zvečer in danes v nedeljo desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Včeraj se je vse mesto okrasilo z državnimi zastavami, kraljevimi slikami, prepogami in zelenjem. Poleg velikih zastav, ki so vihrale s sleherne hiše, je bilo še vse polno malih po oknih, vratih, kandelabrih in tudi po vseh javnih lokalih. Zvečer ob 20. uri so po vseh oknih zagorele luči in ob zvokih godbe so se razvrstile v slavnostni manifestacijski sprevod izredno velike množice ljudi. Bili so polnoštevilno zastopani Sokoli, ognjegasi, uradniki in nameščenci, številni zastopniki društev in korporacij itd. Vsa ta množica povorka je vzklikajoč kralju in Jugoslaviji krenila po mestnih ulicah in se naposled zgrnila pred magistratom, kjer je imel mestni župan slavnostni govor, s katerega se je odposlala tudi udanostna brzojavka.

Danes ob 6. uri je bila budnica, kateri je sledila slovesna maša in na to slavnostna seja mestnega občinskega sveta. Ob tej priliki se je spontano formirala nova povorka, ki je manifestirala za prevzvišenega vladarja in njegov dom. Popoldne in zvečer je bila velika ljudska prireditev, katero pa je deloma motilo slabo vreme. Tako je tudi obmejni Čakovec, središče Medmurja, na najslovesnejši način manifestiral svojo globoko ljubezen, zvestobo in vdanost do vladarja, Nj. Vel. kralja Aleksandra.

V Šoštanju

Šoštanj je nadvse prirčno proslavil desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. V nedeljo se je vse mesto okrasilo z državnimi zastavami in cveticami, zvečer pa so se okna zasvetila v nešteto lučkah, posebno lepo tovarna in grad Woschnagga ter vila dr. Mayerja. Po ulicah je igrala godba na pihala, spremljana od gasilcev in Sokolov, nosečih baklje in lampjončke. Pred razhodom je na trgu kralja Petra imel na občinstvo patriotičen govor obč. in zborn. svetnik Jakob Volk. V ponedeljek ob 8. uri se je vršila sehalna služba božja, po maši pa slavnostna seja občinskega odbora šoštanskega, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da se v počastje kraljevega jubileja ustanovi zdravstveni fond kralja Aleksandra I., ki se bo letno v občinskem proračunu dotiral s primernimi prispevki in drugimi naklonili in ki bo tvoril podlago za zgradbo Zdravstvenega do-

ma za Šaleško dolino v Šoštanju. S tem človekoljubnim činom je občinski odbor v Šoštanju najdostojneje proslavil kraljev jubilej.

V Novem mestu

V ponedeljek 17. avgusta so v Novem mestu na zelo dostojanstven način proslavili 10-letnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. V kapiteljski cerkvi je bila ob 9. uri dopoldne slovesna maša. Opravil jo je proštr g. Karel Cerin. Cerkevni slavnosti so prisostvovali zastopniki vseh uradov, vojaštva, društev in korporacij, poleg šolske mladine in neštete meščanstva.

Ob 11. uri dopoldne pa se je vršila na magistratu slavnostna seja mestnega zastopstva, kateri je predsedoval župan g. dr. Josip Režek, ki nam je s svojim nad vse skrbno sestavljenim govorom v jedrnatih besedah poklical v spomin rojstvo jugoslovanske narodnosti, zgodovino naše kraljevske rodbine in zlasti še herojična dela Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Svojo slavnostni govor je zaključil s trikratnim klicom »Slava Nj. Vel. kralju Aleksandru I.«

Nato je v spomin, na deseti jubilej srečnega vladanja naše kraljevske hiše predlagal, naj se sezida hiralnica, pribezališče mestnih revežev, ki naj nosi z dovoljenjem kraljevskega dvora naslov: »Hiralnica Nj. Vel. kralja Aleksandra I.«, in naj se v spomin tako važnega jubileja obdarujejo mestni reveži vsak z vsoto 50 Din. Mestni očetje so oba predloga soglasno sprejeli, nakar je župan g. dr. Režek zaključil slavnostno sejo.

Ob pol 8. uri pa so se na trgu Kraljeviča Petra začeli zbirati zastopniki uradov in društev, čete Sokolov in Sokolice, naraščaj in naraščajnic ter četa gasilcev, naposled pa je prišla tudi godba z vojaštvom 40. p. p.; navzoči so bili tudi pazniki okrožnega sodišča in četa železničarjev. Ob pol 9. uri pa se je razvil sprevod do sreskega načelstva, od tu pa preko trga v Kandižo do gradu Kamen. Sprevod je bil lep, krasili pa so ga balončki, ki so jih nosili vojaki, in lampjončki, ki jih je nosila sokolska in šolska mladina. Gasilci pa so nosili velike baklje. Vse mesto je bilo bajno razsvetljeno in s hiš so plapolale jugoslovanske trobojnice.

V Kranju

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je bila v župni cerkvi slovesna služba božja v spomin desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Istega dne zvečer so se zbrala vsa društva v parku pred Narodnim domom in se razvrstila v dolg sprevod, ki je šel z godbo na čelu po vseh kranjskih ulicah. Vsa poslopja so bila lepo razsvetljena. Sprevod se je ustavil pred mestno hišo, kjer je občinski svetovalec tovarnar g. Makso Fock v kratkem a jedrnatem govoru označil kraljeve zasluge za narod in državo. Kljub močnemu naliču, ki je ravno med govorom dosegel višek, je bil Mestni trg poln ljudstva.

V ponedeljek ob 17. uri popoldne se je vršila v prenovljeni posvetovalnici svečana seja občinske uprave, ki se je udeležil tudi sreski načelnik g. Josip Znidaršič. Župan g. Ciril Pirc je odbornikom v zelo izbranih besedah pojasnil pomen desetletnega vladanja Nj. Vel. kralja za izoblikovanje moderne jugoslovanske države. Na njegov predlog je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto, naj se nova šola imenuje »Osnovna šola kralja Aleksandra«.

V Kamniku

Desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra je praznoval Kamnik nadvse slovesno. Iz vseh strani so vrelj ljudje na trg, da je bil že nabito poln, ko se je začel premikati po trgu sprevod. Otvorilo ga je 16 kolesarjev kolesarskega društva z lampijoni, sledil jim je gasilski odred 24 mož z lampijoni, za njimi člani vseh sekcij Sportnega kluba Kamnik, 80 sokolov v kroju z zastavo, Narodna društva z zastavami pevskih društev Lire in Solidarnosti.

Mengeška godba pod vodstvom dirigenta župana g. Liparja, za njo pa predstavniki civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti, med njimi g. sreski načelnik vlad. svetnik dr. Fran Ogrin,

komandant mesta pukovnik Vladimir Krstić, general dr. Zarko Ruvidić iz Beograda, mestni župan g. Franc Kratnar itd. Sledili so zastopniki vseh državnih uradov, občinski zastop, občinski zbor in 250 gasilcev v uniformah z lampijoni, z župnim praporom pod vodstvom župnega načelnika g. Cerenja, ki so kljub slabemu vremenu prihiteli iz vseh kraljev kamniške gasilske župe. Pogled na krasen manifestacijski sprevod je bil ob svitu luči, več sto lampionov in ob neprestanem šviganju raket res izredno lep.

Sprevod je krenil najprej na Graben, nato pa na trg pred Kamniški dom, kjer je blestela nad balkonom obdana od zastav krasno izdelana inicijalka kraljevega imena z letnicami vladanja. Z balkona je pozdravil vso manifestacijo vdanosti in zvestobe do našega vladarja g. župana Kratnar. Kot zastopnik vlade se mu je zahvalil g. sreski načelnik dr. Ogrin. Godba je intonirala državno himno in sprevod se je pričel ob živahnih živjo-klicih Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji pomikati proti Štuni. Ko se je vrnil zopet na trg, je sledil razhod. Godba je še do 9. ure igrala na trgu, ob 9. uri pa se je pričela v Kamniškem domu slavnostna akademija, katere so se udeležili vsi odlični vdeleženci sprevoda. Dvorana je bila takoj polna. Po govoru župana g. Kratnarja, ki je olvoril akademijo, je sledilo izvajanje ostalega programa, ki so ga izpolnili salonski orkester, petje združenih pevskih zborov in deklamacije. Akademija je bila zaključena z živo sliko.

V ponedeljek ob 9. uri se je vršila v nadžupni cerkvi na Štuni slovesna služba božja, ki jo je opravil kamniški dekan g. Matej Ribar. Ob 11. uri pa se je vršila v mestni posvetovalnici slavnostna seja Kamniške občinske uprave.

V Domžalah

Tudi Domžalci smo proslavili desetletnico kraljevanja svojega južanskega kralja Ujedinitelja naše lepe in močne Jugoslavije. Vse kar leze in gre — še naši rodoljubni sosedi — je bilo v slavnostnem sprevodu, ki ga je priredilo naše zavezno županstvo 17. t. m. ob 20. uri. Deca je nosila baklje in narodne lampjončke, zastave so plapolale na vseh hišah, vsa okna so bila razsvetljena električno in s svečami, da je zavladalo med vsemi najbolj rodoljubno veselje. Ubrane domorodne koračnice, navdušeno vzklikanje Njemu, ki nas je združil v rodoljubni ljubezni in nam ustvaril narodno, državno in sokolsko edinstvo, je odmevalo daleč po okolici čez romantično Groblje tja do lepih Kamniških planin. Pri občinskem uradu smo poslušali patriotičen nagovor našega gospoda župana, ponovili so se močnejši vzklici živel On, ki nas vodi po poti ljubezni do slave in moči; Zdravo Njemu, ki je naš sokolski starešina, živijo ves kraljevi dom in naša lepa domovina! Godba je zasvirala državno himno in razšli smo se v dražestnem čustvovanju, da nas le ljubezen do doma in roda osreči ter dovede do popolnega ujedinjenja z onimi nesrečniki, ki še niso združeni pod krovom svobodne Jugoslavije.

V Radečah pri Zidanem mostu

Tudi pri nas krepko napreduje narodna misel in delo. Oba praznika 15. in 16. t. m. so meščani in okoličani pametno izrabili z delom za narod in domovino. Prvi dan je imel Sokol svoj letni javni nastop, ki je nad vse pričakovanje dobro uspel. V nedeljo dne 16. t. m. pa smo proslavili 10-letnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Ob 8. uri zvečer so se kljub grozeči nevihti začela zbirati pred Gasilskim domom vsa društva. V sprevodu z godbo »Savski val« na čelu je bil g. župan Polane, z zastopniki mestne občine, cestni odbor, deputacije Sokola, Gremija trgovcev, obrtne zadruge in pevskega društva »Kuma«. Polnoštevilno je bilo zastopano tudi učiteljsvo, pošta, sodnija, žandarmerija in rezervni oficirji. Mesto je bilo vse v zastavah in slavnostno razsvetljeno in opaziti je bilo, da so posestniki hiš naravnost tekmovali med seboj, kdo bo svoja okna za to priliko bolje okrasil. Na glavnem trgu je gosp. župan nagovoril množico, slaveč delo Nj. Vel.

kralja Petra Velikega in 10-letno plodonosno delo Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Pozval je navzoče k slovesnemu in uspešnemu delu za blagor domovine. Občinstvo se je odzivalo z zanosnimi vzkliki kralju, kraljevskemu domu in domovini, nakar je zadonela v poletni večer državna himna. G. dr. Peter Jereb pa nam je v krasnem in zanosnem govoru opisal delo in trpljenje dinastije Karadjordjev in kratek pregled desetletnega dela našega narodnega kralja Nj. Vel. Aleksandra I. za ustvaritev svobodne Jugoslavije, in zopet so zadoneli vzkliki kralju, njegovemu domu in domovini. Radečani! Pot, ki jo hodite, je prava, le krepko po njej naprejte!

V Trbovljah

Proslava 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja je bila tudi pri nas svečana. Cerkevne proslave, ki jo je izvršil domači župnik g. Gašparič ob asistenci ostale duhovščine, se je udeležil župan g. Vodušek, rezervni oficirji, zastopniki Sokola, zastopniki državnih uradov, vseh narodnih društev in veliko število vernikov. Po cerkvenem opravilu je sprejel župan čestitke na občini. — V ostalem pa je naše prebivalstvo — osobito pa delavstvo na najsvečanejši način proslavilo jubilej svojega narodnega vladarja z manifestacijskim pohodom narodnega delavstva in kongresom v sokolskem domu, ki je bila spontana manifestacija ljubezni in zvestobe našemu kralju in vzvišenemu vladarskemu domu slavnih Karadjordjevičev. —

V Ložu na Notranjskem

Lož kot najmanjše, toda najstarodavnejše mesto Notranjske, je po svojih skromnih močeh slovesno proslavilo desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Mestna občina je v spomin tega zgodovinskega dne priredila bakljado. Dne 15. VIII. ob 20. se je pred gasilskim domom zbrala množica navdušenih in zavednih Ložanov. Od tukaj se je skozi Glavni trg raztegnila vrsta mestnega in predmestnega občinstva z godbo na čelu. Za godbo so korakali gasilci, za temi pa ostalo občinstvo. Vsaka hiša je bila okrašena z zastavami, okna pa razsvetljena. Na obronkih starega gradu se je zažagal umetni ogenj. V predmestju je bilo nekaj hiš, ki so bile ta večer brez zastav in brez razsvetljave. V bodoče je pričakovati, da se ob tako slavnostnih dnevih med Ložani kaj takega ne bo več pripetilo, ker smo vsi zavedni Jugoslavlani enega srca in moramo biti tudi vsi enih misli.

V Dolenjskih Toplicah

Proslava 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra se je tudi v Toplicah za tukajšnje razmere kar najlepše vršila. Na praznik Velikega šmarna je bila od 8.—9. na poziv županstva razsvetljava, Sokol in gasilno društvo pa sta skupno priredila bakljado. Povorka Sokolov in gasilcev je šla izpred telovadnice z balončki po topličkih ulicah s trobentači ter se ustavila na kopaliskem trgu, kjer so pevci zapeli himno in še dve narodni pesmi. Pri petju tretje pesmi pa se je opazil požar v bližnjem Podturnu, zato se je sprevod takoj na trg razšel, da so odšli gasilci na kraj požara, in je bil tako nadaljni spored proslave prekinjen. Nadaljevala pa se je proslava v nedeljo 16. t. m. ob pol 9. uri zvečer v telovadnici z zmanjšanim sporedom, ker je bila večina radi celonočnega napora pri gašenju zelo utrujena. Starosta br. Gregore je v daljšem in lepo zasnovanem govoru povdarjal plemenitost Nj. Vel. kralja ter zlasti s sokolskega stališča povdarjal vdanost in zvestobo Najvišjemu Sokolu. Sklep proslave pa je bila krasna živa slika: vdanostni pozdrav Sokolstva in gasilstva najvišjemu državnemu gospodarju in kralju.

V Rajhenburgu

Tudi mi smo se na skromen način oddolžili našemu vladarju za njegovo desetletno delo. Naš trg je bil v zastavah, v nedeljo zvečer se je pa sporazumno z občino, Sokolom in gasilnim društvom priredila bakljada. Sprevod se je pomikal ob razsvetljenih oknih po trgu. Silni klici: Živijo kralj! Živela Jugoslavija! Živijo Aleksander! so prevpili akorde godbe. Po obhodu se je povorka ustavila pred občinskim uradom ter je spregovoril nekaj besedi prosvetar rajhenburskega Sokola postajenačelnik gosp. Jos. Lavrin. Sto in še več grl je vzklikalo našemu velikemu, modremu kralju.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklince.

20

Uboga Varvara ni bila dalekovidna, zadrževala je Arijana, da bi priklenila nase Vladimirja, pa ni pomislila, kako nevarno igro igra. In tako je Arijana pogorela, ko je skušala teti razložiti, kako ji je vseučilišče potrebno. Končno je pogledala, teti v oči in rekla: »Dobro, sama si tako hotela!« S temi zagonetnimi besedami je pustila teto, naj o njih razmišlja.

Še istega večera je stopila Arijana k telefonu, vi-sečem v jedilnici, in ko se je uverila, da je nihče ne sliši, je zahtevala zvezo ter izpregovorila v aparat nekaj kratkih stavkov. —

Minil je mesec dni, bilo je sredi vročega, nevihtnega poletja, ko je neki dogodek prerušil mir v Dvorskanski. Ko se je Varvara nekega večera ob osmih vrnila z izprehoda domov, je našla stanovanjska vrata odprta, ter vstopila, ne da bi ji bilo treba pozvoniti. S svojimi naglimi lahkimi koraki je šla skozi jedilnico, ne da bi jo kdo slišal. Vrata v Arijanino sobo so bila priprta in v ozadju sobe je zagledala deklico v tanki, beli obleki, slonečo na steni, pred njo pa je stal Vladimir Ivanovič, oklepajoč jo z razprostrtimi lakti. Tako nizko se je sklanjal k dekletu, da je Varvara mislila, da se mora obliče njenega ljubimca dotikati dekličinega.

Imela je še toliko moči, da je prišla v svojo sobo in pozvonila, in kmalu se je raznesla po vsej hiši vest, da je Varvara omedlela. —

Naslednjega dne je poklicala k sebi Arijana in ji rekla s skrušenim glasom:

»Glede tvoje zadeve sem danes drugačnega mnenja. Nimam pravice, da bi te tu zadrževala. Uredi si življenje po svojem okusu, in če prav hočeš, pojdi študirat. Pojdi na vseučilišče v Petrograd, v Moskvo, v Lüttich, ali vrag vedi kam. — Dam ti, kolikor rabiš za življenje. Z dvesto rublji boš bogata študentka, imela boš lepe obleke, fino perilo in pariške vonjave.«

Arijanin odgovor je presenetil teto.

»Pojdem na vseučilišče, za kar sem se že davno odločila. Toda denarja ne potrebujem. Hvala ti, toda to zadevo sem že uredila; jaz sem in ostanem docela neodvisna.«

Zaman je skušala Varvara kaj izvleči iz nečakinja, ker je bila zelo radovedna, njena nečakinja ni hotela nič povedati. Arijana se je odstranila brez nadaljnjih besed.

Ko je Varvara ostala sama, je z neprijetnim občutkom ugotovila, da ne ve o svoji nečakinja ničesar, dasi je pri njej dorasla in živela tri leta v njeni hiši.

Vse je kazalo, da ima mlado dekle neko tajno, ki je ona ne bo nikoli odkrila. Prvič je Varvara občutila, da nima nobene moči nad Arijano; vedno se ji je izmuzala; kaj je tičalo v tem dekletu?

Tako je bila prepadena, da se ni mogla zatajevati in je še tisti večer govorila o tej stvari z Vladimirjem Ivanovičem; tudi on je imel iste pomisleke. V obojestranski razburjenosti ni mogel Vladimir prikriti ljubici, da je blazno zaljubljen v Arijano. Bil je to izreden in pretresljiv prizor. Zaljubljenca sta se skupno zjokala; že dolgo nista doživela take ure globokega, prirčnega vznícenja.

Sredi poletja so se začele širiti po mestu govorice, ki so se neprijetno dotikale Arijane Nikolajevne. Stalni gostje hotela Londona so zatrjevali, da so jo videli pozno v noč po hodnikih hotela. Nekdo je pripovedoval, da je stopila opolnoči v neko sobo, kjer so pili šampanjec; nekdo drug je trdil, da jo je videl v pozni uri, stopajočo navzdol po hotelskih stopnicah. In hudobni jeziki niso več mirovali. Kajpak da ni bila Arijana prva, o kateri so šle govorice, da ima razmerje, tudi so bili navajeni dekličinega precej razbrzdaneega obnašanja, vendar pa ima vsaka stvar svojo mejo. Če je mlado dekle ljubimkovalo in pri tem celo prekoračilo običajno mero, ni bilo za Ruse nič izrednega ne graje vrednega. To so reči, za katere se najde vselej opravičilo, in samo največji tepci se morejo temu čuditi. Toda slavlja in pojedine v hotelu Londonu so bile le preveč javne, tu pa se začenja že sramota. Arijani Nikolajevni niso prizanašali; dekleta in gospe je niso posebno ljubile: preveč vidnih uspehov je imela. Skoraj vsi možiki, ki so ji prišli v bližino, so se vanjo zaljubili. Bila je pač prenevarna tekmečka in si očitno ni prizadevala, da bi si pridobila naklonjenost žensk. Neko oholo zaničevanje je kazala do njih, zato so jo skoraj sovražile. Veselilo jo je, če je mogla razrahljati trdne zveze in razpreti srečne zaljubljenke, pa naj so bili to zakonci ali ne. In posebno v tem poletju je bila taka, kakor da jo zlodej nagovarja; naj se maščeje, dasi ni nihče vedel vzroka njene maščevalnosti. Izbirala je namreč take moške, ki niso bili več prosti. Nihče ni vedel, s čim jih privlačuje, zato so vsi slepo verjeli najhujše. In ker so ji govorice nadevale brez števila ljubčkov, ji niso več prizanašali.

Kulturni praznik ob severni meji

Ogromna udeležba pri svečani otvoritvi nove žole v Slatini Radenci

Slatina Radenci, 17. avgusta. Slatina Radenci so imeli v nedeljo praznik, ki bo slehernemu obiskovalcu ostal v lepem spominu. Otvorili so v tem slikovitem kraju in blagoslovili novo mogočo stavbo »Narodno šolo kralja Aleksandra I.« Zdravilišča občina s krajevnim šolskim odborom, katerima načeluje nemurni župan g. Jakob Zemljic, ni mogla lepše proslaviti 10-letnico našega modrega vladarja, kot s tem zgodovinskim dogodkom. Čast vsem sodelavcem, čast in hvalo jim vzklíkamo danes in jim jo bodo vzklíkali še pozni rodovi.

Tisočglave množice pozdravljajo goste...

Prav gotovo tukaj se ni bilo toliko ljudstva, zastopane pa vseh slojev in od vsepoved kot tega jutra. Dasi je takorekto bilo z neba, ko je na trgan vlak zgostil prišel na okrašen postajo, se je tam trlo na trganega naroda. 3000 glava množica je pozdravila goste, bili so tam zbrani tudi šolska mladina z učiteljskim, gasilci z godbo, na čelu in še druge korporacije. Celo procesija, je nato krenila med sviranjem godbe in streljanjem topičev k zdraviliški kapelici, da sprejme in pozdravi visokega cerkvenega gosta, prevzvišenega pomožnega škofa g. dr. Tomažiča.

Madlina pozdravlja škofa.

»Pozdravljen, ki pride v imenu Gospodovine!« se je blestel sprejemni napis na slavoloku pred kapelico, kjer je škof imel slovesno sveto mašo. Pozdravila ga je tik pred vhodom z lepim nagovorom učenka IV. razreda kapelske šole Milica Hladen in mu izročila kito cvetja, za kar se ji je ljubeznivo zahvalil povdarjajoč, da je prišel sem radi ljubezni do otrok, ki je dan v prvi vrsti posvečen. Po slavnostni maši, kjer so peli kapelski pevci pod šol. upraviteljem g. Perltom ter je pod kapelnikom g. Zaherla svirala ljudska godba in ki so ji prisostvovali banskji zastopnik in dr. je imel visoki cerkveni dostojanstvenik na zbrani narod lep verski govor, kjer je med drugim čestil občini k izrednem dogodku in hvalil Boga, ki mu je naklonil, da je tako srečen, da je učakal tako lep praznik in izvrši blagoslovitev tukajšnje šole, ki bodi v čast in korist Bogu, kralju in naši prelepi domovini.

»Gospod nadzornik izročam vam ključe...«

Dih je zastal vsem, ko je za tem g. župan in predsednik krajevnega šolskega sveta g. Zemljic po pozdravu na narod in zastopnike oblasti, tako banskega svetnika dr. Poljanca, sresk. šol. nadzornika g. Karbaša, zastopnika učit. društva g. Lubeja, sreskega komis. g. dr. Mlinarja in dr.

spregovoril: »Gospod nadzornik, izročam vam ključe naše šole in vas prosim, da jo čuvate in ohranite še poznim rodovom. Vzgojite odslej tu mladino v koristne in zavedne državljane, ki naj bodo vredni sinovi naše lepe jugoslovanske zemlje.

Blagoslovitev in ogled prosvetnega hrama.

Po blagoslovitvi, ki jo je opravil gosp. škof s spremstvom, so sledili pozdravni govori mladine zastopniku bana in kralju (pozdravili so deček Vukotič Dušan, deklici Dora Vanžek in Rožman Marija) ki so množico ganili do solz. Čestitali so nato vrlim Radenčanom, ki so navzile današnjim težkim gospodarskim prilikam prišli do tako lepe zgradbe, najprej banskji svetnik dr. Poljanec, zatem še sreski šol. nadz. g. Karbaš, v zanosno pesniško zasnovanem govoru je spregovoril na mladino učitelj g. Fr. Kolar. Zasvirala je godba iz bratskog... Nato si je ljudstvo ogledalo šolo, deca pa je bila pogoščena s hrenovkami.

Mogoča stavba stoji v zatijšu vsrnan od cestnega in železniškega hrupa ter ima obširen prostor za vrt in drevesnico. Osnutek je izdelal arhitekt g. Plečnik, pa je bil po banki upravi nekoliko predrugačen. Vsa gradbena dela je vodil stavebnik g. Marko Stuber, tesarska dela je izvršil g. Streicher Hinko, mizarstva g. Potočnik, slikarska g. Kozar itd.

Slavnostni obed.

Krog 70 povablencev se je ob 14. zbralo v zdraviliški restavraciji pri slavnostnem obedu, ki ga je priredil kraj. šol. odbor. Razen gori že navedenih je čestil tu Radenčanom v imenu mariborske sokolske župe še g. prof. dr. M. Kovačič, želeč — da bi jih skoro pozdravil tudi kot Sokole — v tem smislu vsem skupaj sokolski zdravilo! Za čitanjem brzojavnih čestilk bansk. šol. nadz. g. Rapeta in sresk. nač. g. Trstenjaka je bila odposlana Njegovemu Vel. kralju Aleksandru na Bled sledeča brzojavka:

Narod in mladina, zbrana pri otvoritvi in blagoslovitvi Narodne šole kralja Aleksandra I. v Slatini Radenci, pošila ob 10-letnici modrega vladarja Nj. Vel. in Njeg. Visokemu kralju, domu izrazje neomejene vdanosti in hvaležnosti. V osebi Vašega Vel. vidi naš narod posebno ljeno vse ono, kar mu živi v trajnem spominu. Da je to kulturno slavje ob naši severni meji tako sijajno uspelo, gre predvsem zaslugi trojici in to županu g. Zemljicu, ravnatelju g. Janžetu in učit. g. Kolarju. Njim gre predvsem zahvala, da nam bo ostal ta nadvse prijeten praznik v trajnem spominu. —ank—

in drugi in slavili Grdinovo ljubezen do stare domovine. Poudarjali so, naj nam bodo ljudje, kakor Grdina, vselej vzor.

Avto se je prekucnil

Več potnikov ranjenih

Ljutomer, 17. avgusta. V sosednih Babincih je včeraj priredilo gasilsko društvo iz Norčev veliko tombolo. Prisostvovali ji je hotel tudi posestnik in oskrbnik iz St. Ilje v Slov. goricah g. Ivan Čagran, ki je iz Babincev doma. Zato je dobil tovrstni avto župana Muršeca iz Kanjize pri St. Ilji, povabil še večjo družbo znancev in krenil preko Sv. Tomaža proti Ljutomeru. Avto je bil Ford na šestih kolesih, vozil pa ga je šofer Lopič. Krog 5. ure je došel po cesti Ptuj-Ljutomer na dolgi hrbet hriba Kamenščaka v občini istega imena. Na takozvanem »Pogorišču«, kjer se odcepi cesta mimo gradu Branek v Bracoslavec, je hotel šofer zaobrniti na to cesto, ki vodi potem navzdol. Ovinek pa je jako oster, najbrž je bila brzina tudi precejšnja in zato se je avto na ovinku prevrgel. G. Iv. Čagran je, videč opasnost, še skočil z avtomobila, nekatere potnike je vrglo na trato, drugi pa so jo pošteno skupili. Tako Kunigunda Klajžar, ki je težko ranjena na obeh nogah, Simončič Julijana, ki ima zlomljen prsni koš, in Grm Marija, ki ima poškodovano ledja. Ranjence so prenesli v bližnjo hišo, kjer jim je zdravnik, ki so ga po daljšem času pripeljali iz Ljutomera, nudil prvo pomoč. Drugi so manj poškodovani, tako neki mož na glavi, šofer na obrazu, ostali pa so izšli iz nezgode s praskami in strahom. Ranjence so še ponoči spravili z rešilnim avtom v mariborsko bolnico. Nameravani izlet se je torej končal nepričakovano s hudo nezgodo. Avto je tudi dobil svoje poškodbe: varovalno steklo je šlo na tisoče kosov, ki so nekateri manili šoferja, polomljeni so blatniki in streha nad šoferjevim sedežem. Vzrok nezgode je gotovo v tem, da šofer ni poznal dovolj ceste in da je v nagli vožnji prehitro zaokrenil na ovinek. Cemu so sploh hoteli voziti mimo Braneka in ne skozi Ljutomer v Babinci, ni jasno, zakaj na času bi s tem ne pridobili ničesar.

Požigalci in vlomilci na delu

Mala Nedelja 16. avgusta.

Pred dnevi smo poročali o zločinskih požigih v okolici Male Nedelje. Zločinec pa si je zdaj privoščil že hišo s gospodarskimi poslopji posestnika in poštnega sla g. Alojzija Maleka iz Moravca. V hiši je stanoval samo neki starček, preživetkar, ki bi skoro zgorel. Le požrtvovalnost ljudi se je zahvaliti, da je še pri življenju. Požar je nastal 14. t. m. okrog pol 22. ure v gospodarskem poslopiju. Da je požar podtaknila spet zločinska roka, dokazuje to, ker je nekdo pridelal pri nošenju vode v brizgalno slivovke koščice in oglje, da brizgalna ni mogla delovati ob največji sili. Posestnik trpi obutno škodo, ker je bil samo za 4000 Din zavarovan pri »Slaviji«.

Naslednjo noč, t. j. 16. t. m. okrog 1. ure zjutraj, je pa nastal požar v Godemarcih pri Sluhec-u, p. d. Oršičjaku, v Mariniščaku. Podrobnosti še niso znane. Dobro bi bilo, da se povsod uvede ponočna straža. Tudi talovi si ne bodo upali več s poskušeni vromi v trgovino celo tam, kjer stanejo nad trgovino orožniki, kakor je bilo to pred tednom v trgovini g. Prejaca pri Mali Nedelji. Pri izloženem oknu je vlomilca padel kos železa na tla. Sum je prebudil orožnike, vlomilce je pa odkril.

Nenavaden samomorilec

S težkim kamnom okoli vratu je skočil v vodo in utonil

Šoštanj, 17. avgusta. Resnik Fortunat, mlinar pri Brglezu Baltazaru, posestniku pd. Kolanterju v Saleku, je 15. t. m. odšel že okrog 5. ure zjutraj z doma. Zena Apolonia je bila prvotno mnenja, da je njen mož odšel k svojemu bratu, ki je istotako mlinar pri posestniku Francu Skazi na Selih pri Velenju. Ker ga pa le ves dopoldan ni bilo od nikoder, jo je začelo skrbeti ter ga je šla iskat. Po breuspešnem iskanju pri raznih strankah, kamor je navadno zahajal, jo je prišla temna slutnja, ali se ni z možem zgodila kakšna nesreča. Ob eni istega dne se je šel k jezu Brglezovega mlina kopal Koren Josip, trgovski vajenec v Valenčakovi trgovini v Velenju. Pri skoku v globoko vodo je naletel na mehek predmet ter je o tem obvestil ljudi v sosesčini, ki so ugotovili, da leži v 4 m globokem jezu utopljenec. Na čudo pa se ga ni dalo spraviti z mesta. Tedaj se je Koren Josip vnovič potopil k njemu in opazil, da ima z debelo vrvo k vratu privezan velik kamen, gotovo nad 50 kg težek. Še le ko je Koren prerezal vrvo, se je posrečilo truplo potegniti na kopno. V utopljenca so takoj spoznali pogrešanega mlinarja Resnika Fortunata. Na truplu se ni opazilo nobenih znakov nasilja ter je tedaj očitno, da je Resnik izvršil samomor. Hotel na vsak način v smrt, in da bi preprečil rešitev ali premislek, si je obesil takorekoč majhen mlinski kamen okoli vratu. Kaj je gnale nesrečnega rodbinskega očeta, ki zapušča poleg žene še 5-letno deklico, s tako silo in neodvratnostjo v smrt, v valove domačega jezca, se ne da dognati.

2 leti težke ječe, ker je izropal tovrni voz

Vlomilci v brzovozni voz pred mariborskim senatom -- Boris Pust obsojen na 2 leti, soobtoženci na manjše kazni

Maribor, 18. avgusta. Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča, katerega so tvorili sodniki gg. dr. Čemer, Kolšek in Lenart kot predsednik, so se zagovarjali danes dopoldne 27-letni brezposelni delavec Boris Pust, 25-letni delavec Leopold Švarc, 24-letni delavec France Lubej, 21-letna delavka Marija Nikenauerjeva in 22-letna delavka Pavla Breznikova, razen Pusta, ki nima stalnega bivališča, stanujoči vsi skupno na Pobrežju. Boris Pust je bil obtožen, da je v noči na 13. junija t. l. med postajama Slivnica --Orehova vas in Hoče vlomil v brzovozni železniški tovrni voz in pokradel razne mariborskim trgovcem namenjene paketne pošiljave, vredne 7056 Din, ostali štirje pa, da so del tega ukradenega blaga prikrivali in ga skušali razprodati, drugi del, gramofonske plošče, pa vlomilcu Pustu tudi še sami ukradli.

Boris Pust, ki je bil šele letos krog 10 junija izpuščen iz ječe tukajšnjega okrožnega sodišča, v kateri je prebil 8 mesecev zaradi zločinov tatvine, se je po zanesljivih ugotovitvah podal dne 12. junija iz Maribora peš v Rače, kamor je prispel ob 16. uri, ob 22. uri pa je iz nasprotni strani železniške postaje skrivaj vstopil v železniški brzovozni tovrni voz, katerega je nasilno odprl in pometal med vožnjo iz njega 5 paketov. Na postaji Hoče je skrivaj zopet izstopil, šel po pakete, ki so ležali poleg proge, in jih deloma skril, deloma pa odnesel k omejenim sokrivcem na Pobrežje. Od tam je potem prišel ukradeni blago razprodajati, a 360 Din vredne gramofonske plošče je skril na pobreškem pokopališču, kjer pa so mu jih soobtoženci ukradli.

Obtoženi Leopold Švarc je nato dvakrat ukradene plošče razprodal v Mariboru, za kar je izvedela policija in tako izsledila vso družbo. Vlomilec Boris Pust je pri zaslusni dejanje priznal, prav tako tudi pri današnji razpravi, Švarc, Lubej, Nikenauerjeva in Breznikova so pa tajili. Vendar so bili njihovi zagovori tako protislovni, da se jim je dala krivda v lahka dokazati, zato je državni pravdnik g. dr. Zorjan vztrajal pri zahtevi obtožnice, da se kaznujejo. Po zaslusni obtoževanje, nekaterih prič in prečitanih tozadevnih spisov, se je senat po kratkem posvetovanju vrnil in predsednik je razglasil sodbo, po kateri se obsojajo: Boris Pust na 2 leti težke ječe, na 5 letno izgubo častnih državljskih pravic in vrnitev 7060 Din železniški upravi, Leopold Švarc na 2 meseca strogega zapor, France Lubej na 42 dni strogega zapor, Marija Nikenauerjeva in Pavla Breznikova pa vsaka na 35 dni strogega zapor, pogojno na dve leti. Razen tega morajo plačati gramofonske plošče v iznosu 360 Din.

Razprava proti Mariji Klančnikovi

Včeraj dopoldne je bila pred tukajšnjim malim kazenskim senatom, katerega so tvorili sodniki gg. dr. Čemer, Kolšek in Adamič razprava proti 37letni Mariji Klančnikovi, ženi z Rudolfom Mohorkom umora v Sobru soobtoženega Friderika Klančnika, obtoženi, da je vedela, da pripravljata Rudolf Mohorko in Rudolf Kovač roparski napad pri Devici Mariji v Pušavi in v Sobru, katerega sta dejansko tudi poskusila, odnosno izvršila. Prvi napad je bil poskušen dne 24. septembra l. 1929., drugi pa izvršen dne 8. oktobra istega leta in je kot žrtev padel po-

tovali, da leži v 4 m globokem jezu utopljenec. Na čudo pa se ga ni dalo spraviti z mesta. Tedaj se je Koren Josip vnovič potopil k njemu in opazil, da ima z debelo vrvo k vratu privezan velik kamen, gotovo nad 50 kg težek. Še le ko je Koren prerezal vrvo, se je posrečilo truplo potegniti na kopno. V utopljenca so takoj spoznali pogrešanega mlinarja Resnika Fortunata. Na truplu se ni opazilo nobenih znakov nasilja ter je tedaj očitno, da je Resnik izvršil samomor. Hotel na vsak način v smrt, in da bi preprečil rešitev ali premislek, si je obesil takorekoč majhen mlinski kamen okoli vratu. Kaj je gnale nesrečnega rodbinskega očeta, ki zapušča poleg žene še 5-letno deklico, s tako silo in neodvratnostjo v smrt, v valove domačega jezca, se ne da dognati.

Neurje nad škocijansko dolino

Škocijan, 17. avgusta.

Danes ob 15. so nenadoma pridrveli od severo-zahodne strani črni oblaki in po nekaj grohmih se je vili debel gost dež; tako silno je deževalo, da sploh ni bilo mogoče videti več kot par metrov pred seboj. Strašni naiv je trajal nad 20 minut. Ljudje ne pominjo kaj sličnega, kajti vihar je s silnim dežjem podiral manjša drevesa in visokim jagnjetom je trgalo veje raz debelih debel. Strehe so na nekaterih mestih brez opeke, po jarkih, katere je izkopala deroča deževnica, so ležali onemogli in tudi mrtvi ptički. Po hudi uri se je nebo zjasnilo in posijalo je zopet solnce.

Elektrika v mirnopoški dolini

Mirna peč, 18. avg.

Pred kratkim je prvič zagorela elektrika in to čisto v kotu mirnopoške doline na Vrh peč, pri posestniku in mlinarju g. Jožetu Sumraku. Stroje in sploh vse potrebne stvari si je nabavil Sumrak sam, na svoje stroške, a montiral jih je za proizvajanje elektrike g. Mihael Zvece, doma iz Breze pri Trebnjem. Čestitamo g. Zivcu! Za enkrat je razsvetljava napeljana samo na domača poslopja, kakor nilin, hiša, hlev itd., in ima 110 voltov. V načrtu je večja elektrarna, ki bo razsvetljevala vso mirnopoško dolino. — Dinamo goni veliko mlinsko kolo. Čestitamo tudi g. Sumraku za sijajno zamisel!

Pragersko

Fantovska prireditelj. V soboto, dne 15. t. m. so priredili tukajšnji fantje veselo igro, ki je v vsakem oziru dobro uspela. Po igri je bila prosta zabava in živa slika.

Poroča. V nedeljo sta se poročila naša sovaščana g. Alojzij Brus, ključavničar državnih železnic in gdč. Pavlina Mjklavčičeva, šivilja. Zelimo jima v zakonu obilo sreče!

Dva požara. Pretekli teden sta bila na Gorici pri Pragerskem dva požara. Pogorela sta posestnika Janez Gmajner in Ana Potiskova. Na pomoč so prihiteli domači in školeki gasilci, vendar pa so rešili le malo. Škoda je znatna, zavarovalnica pa majhna.

Ekspedicija pod vodstvom docenta dr. Seliškarja v našo največjo jamo

Ljubljana, 18. avgusta.

Danes se je odpeljala iz Ljubljane odprava 7 članov društva pod vodstvom univ. doc. dr. A. Seliškarja v Zavalu v Hercegovini z namenom, da prodre do skrajnih globin naše največje jame »Vjetrenice«. Ljubljanskim jamarjem se priključijo še nekateri strokovnjaki iz Beograda in Skoplja ter predstavnika Slovenskega in Hrvatskega planinskega društva.

Pri tej priliki se bodo proučile tudi izredno zanimive meteorološke, geološke, hidrološke in biološke razmere te ogromne jame; dolžina sedaj znanih rovoov znaša nad 7 km. Spretni del jame sta dosedaj raziskovala beograjski geograf dr. Mih. Radovanović in direktor brnskega muzeja dr. K. Absolon; slednji je našel v jami doslej neznan predstavnike jamskega živalstva. So te ekspedicijo prekorači Društvo za raziskovanje jam prvič meje ožjega slovenskega ozemlja.

Na željo uprave Zetske banovine bo ekspedicija skušala dognati možnost izrabe jame za turistične namene. Pri prevzemu jame »Vjetrenice« v last banske uprave je bil kot strokovnjak zastopnik našega društva g. učitelj Ivan Mihler.

Denarna sredstva za ekspedicijo je društvo prejelo deloma od Zetske banovine, ministrstva trgovine in Srpske kr. akademije. Ministrstvo za promet je prispevalo z brezplačnimi vozovnicami in Skavtska organizacija v Ljubljani je posodila svoje šotore. — Ekspedicija je dobro opremljena in lahko pričakujemo, da bo imela uspeh. — V prihodnjem poletju se snuje druga ekspedicija skupno s Geografskim društvom v Beogradu v »Lipsku pečinu« pri Cetinju.

Poslovilni večer g. Grdine

Ljubljana, 18. avgusta.

Snoči je priredila Rafaelova družba g. Antonu Grdini iz Clevelanda poslovilni večer v dvorani Delavske zbornice. Večera so se udeležili poleg g. Grdine in njegove gospe sedanjí predsednik Rafaelove družbe pater Zakrajšek, bivši predsednik Rafaelove družbe dr. Pegan, zastopnik Cunard-Linaje Milavec in še cela vrsta odličnih povablencev.

Vrsto poslovilnih govorov je otvoril predsednik pater Zakrajšek. Slavil je g. Grdino kot podjetnega ameriškega Slovenca — katoličana in opozarjal na njegove žrtve za naše rojake onstran morja. V domovino je prišel na oddih, toda ves čas, kar je tukaj, ima čez glavo dela. Zastopnik banske uprave dr. Karlin se je prav tako s prisrčnimi besedami v imenu bana dr. Marušića poslovil od g. Grdine in ga prosil, naj izroči ameriškim rojakom naš jugoslovanski pozdrav.

Dr. Natlačen je omenjal sodelovanje gosp. Grdine pri reorganizaciji naše izseljeniške službe in je prosil g. Grdino, naj pove v Ameriki, da se tudi mi krepko zavedamo svoje jugoslov. narodnosti. Govorili so še bivši minister Goštinčar, predsednik Zupanske zveze Novak, duhovni svetnik Kšan, predsednik Krekove mladine Langus, prokurist Zadržne gospodarske banke Miklavčič, tajnik Prosvetne zveze Zor, bivši predsednik Rafaelove družbe dr. Pegan

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje

oddajo centralne kurjave

za nebotičnik ob Dunajski cesti v Ljubljani

Proračun ter gradbeni pogoji se dobe pri podpisnem uradu od dneva razpisa dalje med uradnimi urami za 50 Din. — Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti do 27. avgusta t. l. pri podpisnem zavodu do pol 12. ure dopoldne.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Gospodarske vesti

× **Gostilničarstvo in hotelirstvo** bo na tujsko prometni razstavi na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 29. avgusta do 9. septembra odlično zastopano v posebnem strokovno-poučnem oddelku. Prikazana bo vzorno opremljena gostilna in podeželski hotel s pivskimi sobami, točilnico, halom, stranišči, kuhinjo, tujskimi sobami s kopalnicami itd., vse v naravni velikosti in popolnoma opremljeno. Razni načrti in slike bodo izpopolnjevali ta oddelk. Temu oddelku bodo priključene tudi zanimive in poučne razstave Zimskosportne zveze, Slov. planinskega društva, Turistovskega kluba Skala, kopališča SK Ilirija, Banovinske zaloge šolskih knjig, Filatelističnega društva, OUZD itd.

× **Hmeljski vzorčni sejem** priredi v Zaleu letos Hmeljarska prodajna zadruga v svojem lokalni tik Virantove gostilne, da na ta način olajša svojim članom vnovčenje pridelka. Vzorčnega sejma se lahko udeležijo z vzorcem hmelja vsak član zadruga brezplačno, le v slučaju, da hmelj potom vzorčnega sejma prodaja, je obvezan plačati zadrugi 2% provizije za kritje stroškov. Vs natančnejša pojasnila se dobe na sejmiskem prostoru v Zaleu, kakor tudi v zadrugi pisarni. Celje, Vodnikova ulica 2. Vzorčni sejem bo trajal tekom cele letošnje hmeljske sezone. Hmeljarska prodajna zadruga namerava v bodoče prirediti vzorčne sejme redno vsako leto, ker bodo brez dvoma, ko se uvedejo, hmeljarjem zelo olajšali prodajo, solidni trgovini pa nakup našega hmelja.

× **Gospodinjstva literatura.** Centralno mlekarско društvo v Ljubljani je izdalo prav lično in prepotrebno brošuro o pripravljanju mlečne hrane. Obširno snov je kaj spretno uredila g. Štef. Humečkova. Brošura bo gotovo pripomogla, da se konsum mlečnih izdelkov poveča, kar bo gotovo v veliko korist našemu narodnemu gospodarstvu, kakor tudi narodnemu zdravju. Vsem našim gospodinjstvom, absolutinjam gospodinjstvih tečajev in gospodinjstvih šol, kakor tudi sploh vsem onim, ki imajo kakršenkoli stik z gospodinjstvom, to prekoristno delo kar najtopleje priporočamo, posebno že radi smešno nizke cene Din 3 za komad. Šole, organizacije in preprodajalci pa imajo še 25% popusta. Naroča se pri Centralnem mlekarškem društvu v Ljubljani.

× **Razstava pohištva na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu** od 29. avgusta do 9. septembra. Ena izmed mnogih zanimivosti na letošnjem jesenskem velesejmu bo brezdvomno tudi razstava mizarskih del. Pohvalno bodi omenjeno, da so se odločili kompaktno razstaviti svoje izdelke mizarski mojstri iz št. Vida pri Ljubljani, Ljubljane in iz okolice. Poleg njih razstavi tudi še več drugih pohištvenih tvrdk samostojno. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po skrajno zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinjske, spalne, jedilne opreme, pisarne in drugo od najpriprostejše do najfinejše in najbogatejše izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster jamči tako za kakovost in prvovrstnost lesa kakor tudi za kakovost izvršitve vsakega posameznega kosa.

Vsak razstavljalec nudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vse informacije in pojasnila. Zlasti tujci naj se prepričajo, da pri nas mizarski izdelki najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene naših izdelkov pa so v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

Borzna poročila

dne 18. avgusta 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 18. avgusta. Amsterdam 2282.48 do 2289.32, Bruselj 789.49—791.85, Curih 1102.65 do 1109.95, Dunaj 795—797.40, London 275.05 do 275.87, Newyork 5651.08—5668.08, Pariz 221.96 do 222.62, Praga 167.60—168.10, Trst 296.16 do 297.06.

Zagreb, 18. avgusta. Amsterdam 2282.48 do 2289.32, Bruselj 789.49—791.85, Curih 1102.65 do 791.85, London 275.05—275.87, Milan 296.16 do 297.06, Newyork kabel 5662.08—5679.08, Newyork ček 5651.08—5668.08, Pariz 221.96—222.62, Praga 167.60—168.10, Curih 1102.65—1104.95.

Beograd, 18. avgusta. Amsterdam 2282.48 do 2289.32, Bruselj 789.49—791.85, Curih 1102.65 do 1105.95, Dunaj 795.70—797.40, London 275.05 do 275.87, Milan 296.16—297.05, Newyork 5657.08 do 5668.08, Pariz 221.96—222.62, Praga 167.24 do 168.10.

Dunaj, 18. avgusta. Amsterdam 287.10, Atene 9.2150, Beograd 12.5625, Bruselj 99.15, Budimpešta 4.2175, Bukarešta 34.5675, Madrid 61.50, Milan 37.25, Newyork 711.20, Pariz 27.9550, Praga 21.0725, Sofija 5.1530, Stockholm 190.30, Kopenhagen 190.10, Varšava 79.62, Curih 138.70.

Curih, 18. avgusta. Beograd 9.06, Pariz 20.14, London 24.9650, Newyork 513.75, Bruselj 71.55, Milan 26.88, Madrid 44.50, Amsterdam 207.20, Dunaj 72.20, Stockholm 137.50, Oslo 137.40, Kopenhagen 137.35, Sofija 3.73, Praga 15.2250, Varšava 57.60, Budimpešta 90.0250.

Vrednostni papirji

Zagreb, 18. avgusta. Državni papirji: 7% inv. pos. 74—77, vojna škoda ar. 356—357 (361, 355), kasa 356—357 (361, 357), oktober 365 bl., november 365 bl., december 360—363, 4% agr. obv. 44.50 bl., 7% Bler, 69—71 (72, 70), 8% Blerovo 78—80 (80.50), 7% pos. hip. —, Be- gluške 59—60, Banke: Hrvatska 50 d., Praštedi- ona 957.50—965, Union 150—155, Jugo 67 do 68, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Srbska 190—191, Poljedelska 53.50—55, Kred. 121—126, Zemaljska 113.50—114, Industrija: Se- čerana Osijek 219.50—220.50, Trboveljska 232 do 240, Slavonija 200 d., Vevče 120—122, Nar. šum. 20 d., Danica 65—67, pivo Sarajevo 210 d., Drava 212.50—220, os. livarn. 210 d., Brod vag. 50 bl., pivo Union 40—60, Isis 35—46, Du- brov. 300—330, Jad. pl. 450—540.

Dunaj, 18. avgusta. Bankverein 14, Dunav- Sava-Adria 11.80, Prioritete 90.05, Trbovlje 27.60.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 18. avgusta. Koruza: baška, baška okolica Sombor 94—96, banatska 90—92, srem.

okolica Indija 94—96, srem. okolica Sid 96—98, Fižol: baški beli 2% 170—180, Vse ostalo ne- izpremenjeno. Promet: pšenica 16 vagonov, oves 4 in pol vagona, koruza 6 vagonov, moka 2 va- gona, fižol 1 vagon otrobi 2 vagona. Tendencja mirna.

Budimpešta, 18. avgusta. Tendencja lahka, ko- ruza stalna, Promet miren. Pšenica: december 10.58—11 (10.58—10.60), marec 11.68—12.25 (11.68—11.69), Rž: december 10.75—10.90 (10.65 do 10.70), marec 11.60—11.75 (11.65 do 11.70). Koruza: maj 13.45 (13.45—13.50).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencja neizpremenjena mlačna, brez pro- meta.

*

Hmeljarsko poročilo

Zalec v Savinjski dolini. Obiranje hmelja je v polnem teku. Potom posebnih lepakov je Hmeljarsko društvo vsem hmeljarjem nujno priporočalo, da naj obirajo le zreli hmelj lepe barve in normalne velikosti. Vse druge kobule pa naj pustijo na drogih. Vsled tega bo letos naj- hitreje ostalo 30—40% neobranega hmelja, kar nekaj pomeni, ako se pomisli, da se je s hme-

3 sobno stanovanje

v bližini sodišča v III. nadstropju je takoj oddati. — Samo resni reflektantje naj po- šljejo svoj naslov pod tešv. 1500 upravi lista 1838

Vse barve, lake in firneže

dobite najbolje in po konkurenčnih cenah pri

„Lustra“ V. Laznik Ljubljana Gospodarska cesta 12 poleg restavracije „Novi Svet“ 1520

Logavice, roka-vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Štari trg.

Goiko Pipenbacher

konces. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvet- ska cesta 12. Zakte- vajte informacije. 1708

Vreče

1758 nakup in prodaja Alojz Grebenc Ljubljana, Dunajska cesta 36

Priporočila se naravni domači

malinovec tvrdke „Malina“ d. z. o. z. Ljubljana VII Medvedova ulica 4

Sport

Motokolesarski klub »Ilirija«, Ljubljana, odsek Kranj

Razpis

otvoritvene medklubske kolesarske dirke, katero priredi Motokolesarski klub »Ilirija«, odsek Kranj v nedeljo 23. avgusta 1931.

Proga: Kranj — Tržič — Kranj, 30 km.

I. Novinec: Motokol. »Ilirije« odseka Kranj, 10 km na progi Kranj — Naklo — Kranj.

II. Glavna skupina: Motokol. »Ilirije«, odseka Kranj, 30 km.

III. Medklubska dirka na 30 km na progi Kranj — Tržič — Kranj.

Start ob 15. uri pred Narodnim domom v Kranju.

Cilj istotam.

Darila: I. skupina: 3 kolajne, II. skupina: pr- vi srebrno, drugi in tretji bronasto kolajno, III. skupina: prvi srebrno, drugi, tretji, četrti in peti bronaste kolajne.

Splošna določila:

1. Dirka se vrši po pravilniku Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije.

2. Dirka je odprta za vse člane klubov, kate- ri so včlanjeni v Koturaškem Savezu kraljevine Jugoslavije.

3. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost po obstoječih policijskih predpisih. Kolo mora biti opremljeno z zvonom in rabljivo zavoro.

4. Prijave se zaključijo na dan dirke ob 2. uri popoldne pri vodstvu dirke v hotelu »Nova po- šta«, kjer se bodo tudi izdale startne številke.

Prijavnina Din 5.—.

Po dirki sportna zabava in razglasitev rezul- tatov v hotelu »Nova pošta«.

Motokolesarski klub »Ilirija«, odsek Kranj.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje „SLAGER“, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov, Ljubljana, Vegova ulica 2. 1501

OPEKO

1681

prvovrstno, v vsaki množini, nudi po najnižjih dnevnih cenah

opekarna JOŽE ORAŽEM ml. Srednje Gameljne, p. St. Vid nad Ljubljano

Tovarna usnja FRANC WOSCHNAGG i sinovi d. d. v Šoštanju javlja tužno vest, da je njen predsednik upravnega sveta, gospod

FRANC WOSCHNAGG

dne 17. avgusta t. l. po dolgem trpljenju v 66. letu svoje starosti na Dunaju za vselej zatisnil svoje trudne oči.

Nepozabni naš šef bo ostal vsem nastavljenjem in delavstvu trajno v najboljšem spominu.

Pogreb se bo vršil predvidoma v četrtek 20. avgusta ob 4 popoldne iz tovarne v Šoštanju do lastne grobnice pri farni cerkvi v Šoštanju.

Šoštanj, dne 17. avgusta 1931.

Sokolstvo

Sokolsko slavlje v Ribnici

V soboto, na praznik, je agilni ribniški Sokol slovesno proslavil 25-letnico društvenega obstoja z dobro uspešno javno telovadbo, okrogli tekmi in razvitim naraščajnega prapora. Tekme so se vršile za prehodni darilo, ki ju je podarilo Sokolsko društvo v Sodražici.

V soboto ob pol 6. so se vršile okrogne tekme članov, članic in obojega naraščaja. Tekmovala so društva Ribnica, Kočevje, Sodražica in Dobropolje in sicer 28 članov, 10 članic, 12 moškega in 19 ženskega naraščaja. Tekme so prav dobro uspele in so pokazale tale uspeh:

Člani: I. mesto Kočevje 655:25 točk od 710 dosegljivih, II. Sodražica 621:21, III. Ribnica 559:25. Med posamezniki je dosegel prvo mesto br. Fajdiga Fr., Sokol Sodražica 116:50 od 120 dosegljivih točk. V lahki atletiki sta dosegla vseh 60 točk br. Pelc Jože, Sokol Ribnica, in br. Vilko Kofejž, Sokol Kočevje.

Članice: Kot posameznice so si priborile I. mesto sestra Rovnan Pepca, Sokol Kočevje 75:50, II. in III. mesto sestri Tvrdo Klotilda in Čuček Kati, obe Sokol Kočevje 74:50 točk od 80 dosegljivih.

Moški naraščaj: I. mesto vrsta iz Ribnice 427, II. vrsta iz Sodražice 407 od 460 dosegljivih. Kot posamezniki: I. mesto br. Malešič Matija 75, 2. Česarek Anton 73:75, 3. Ilc Jože 72:75, vsi Sokol Ribnica.

Ženski naraščaj: I. vrsta Sokola Kočevje 379:25, 2. mesto Ribnica 344:50, 3. mesto Ribnica 292 točk od 400 dosegljivih. Kot posameznice so dosegle: I. mesto Jenčič Metka, Kočevje 65:75, 2. Prijatelj Hilda, Kočevje 64:25, 3. Batič Ivanka in Jurjevec Jelka, Ribnica, obe 63:75 točk od 68 dosegljivih.

Prehodni darilo sta si priborili članska vrsta iz Kočevja in naraščajna vrsta iz Ribnice.

Popoldne se je vršil po ribniških ulicah lep sokolski sprevod, nakar se je vršilo na trgu pred osnovno šolo razvite naraščajnega prapora. Starosta br. Anžik je v lepem govoru razvil novi sokolski prapor, nazdravil visokemu kraljevskemu domu in izročil prapor naraščajniku Milanu Jurjeviču, ki je obljubil, da bo nosil sokolski prapor v čast kralja in Sokolstva.

Po razvitu se je vršila javna telovadba, ki je izvršno uspešna. Nastopili so vsi telovadni oddelki s predpisanimi prostimi vajami, igrami in vajami na orodju. Posebno pozornost je vzbudila vrsta starejših bratov v prostimi vajami, med katerimi so bili 4, ki so nastopili tudi pred leti ob ustanovitvi ribniškega Sokola. Po telovadbi se je zbralo vse telovadeče članstvo, naraščaj in deca na telovadišču, kjer je namesto odsotnega sreskega načelnika toplo pozdravil Sokolstvo v imenu občine trški župan g. Novak in za sokolsko župo Ljubljana, njen starosta br. dr. Pipenbacher. Pri prireditvi je sodelovala poleg domačih sokolske godbe tudi godba Sokola I. Tabor, pod vodstvom kapelnika br. Svajgarja.

Ribniškemu Sokolu k lepouspehi prireditvi naše iskrene čestitke. — Zdravo! — t.

Sokolsko slavlje pri Sv. Juriju ob Pesnici. V nedeljo je priredil Sokol Sv. Jurij ob Pesnici svoj javni nastop, ki je uspel nad vse pričakovanje. Poleg domačih Sokolov so sodelovala še sokolska društva Maribor I., Maribor III. in Sokol iz St. Ilje. Vse točke nastopajočih so številni gledalci spremljali z veliko pozornostjo in odobravanjem. Posebnega odobravanja pa je bil deležen nastop vojaštva. Pri nastopu sta med drugimi govorila tudi prosvetar Sokola I., prof. br. Kenda in br. polkovnik Putnikovič. Oba sta poudarjala nacionalno važnost Sokolstva na meji, ki naj vedno budno pazi na sveto nedotakljivost meje. Po nastopu se je razvila na telovadišču prisrčna prosta zabava. Nastop sam pa je pokazal, da sokolska misel tudi na naši meji prodira. Ljudstvo se zaveda, da bo meja le takrat močna, ko bo vsa sokolska!

Radio

Ljubljana, sreda, 19. avgusta. Opoldanski program odpade. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Literarna ura (g. Silvester Skrlj). 20.00 Koncert godbe na pihala »Zarje«. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevene vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 20. avgusta. 12.15 Plošče (slovenske pesmi, plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 20.00 Dr. Lojze Campa: Časnik in časnikarstvo. 20.30 Flauta solo s klavirjem (Slavko Korošec in dr. Sveta). 21.15 Pevski koncert Slovenskega vokalnega kvinteta. 21.45 Salonski kvintet. 22.30 Čas, dnevene vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sreda, 19. avgusta. 11.35 Plošče. 12.45 Koncert Radio orkestra. 13.30 Poročila. 19.00 Narodne melodije. 20.00 Predavanje. 20.30 Vojlinski koncert. 21.30 Dnevna in sportska poročila. 21.50 Radio orkester. 22.50 Ciganska godba iz hotela »Imperial«.

Beograd, četrtek, 20. avgusta. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Dnevne vesti. 19.00 Klavirski koncert. 19.30 Narodne melodije. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.30 Dnevne in sportske vesti. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, sreda, 19. avgusta. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 20.15 Kulturne in organizacijske vesti. 20.30 Koncert Gjuke Trbuhiča s sodelovanjem Radio orkestra. 22.00 Novice in vremensko poročilo. 22.10 Sprehod po Evropi.

Zagreb, četrtek, 20. avgusta. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.30 Koncertni večer (iz Ljubljane). 22.30 Novice in vremensko poročilo. 22.40 Plesna glasba.

Praga, sreda, 19. avgusta. 11.30 Plošče. 12.05 Bratislava. 12.30 Moravska Ostrava. 14.30 Bratislava. 19.05 Brno. 20.25 Narodne pesmi. 21.00 Violinski koncert. 21.30 Jugoslovenske pesmi. 22.00 Poročila.

Praga, četrtek, 20. avgusta. 11.30 Plošče. 12.05 Brno. 12.30 Bratislava. 14.30 Radio orkester. 17.00 Plošče. 19.55 Koncert. 21.00 Orkestralni koncert. 22.15 Koncert.

Službene objave

Razglasi sodišče

in sodnih oblastev

E 1055/31—10.

2292

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Savinska posojilnica v Zalcu, r. z. z. n. z. bo dne 25. avgusta 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Zalec, vl. št. 53; označba nepremičnin: hiša z gospodarskim poslojem cenilna vrednost 175.000.— Din, zemljišča 38.988.— Din, pritlikline: gospodarstva 2495.— Din, pritlikline: gostilne 1250.— Din, skupaj 217.733.—; zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 513, označba nepremičnin: gozd, cenilna vrednost 1772:70 Din, skupaj za obe vložne številke 219.505:70 Din, najmanjši ponudek 165.604 Din. Vadij 21.950:50 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Zalec vl. št. 53 spadajo sledeče pritlikline: a) gospodarske: 1 krava in razno poljedelno orodje, v vrednosti 2495 Din; b) gostilniške pritlikline: 2 soda ca 5 hl, in razna gostilniška oprava v cenilni vrednosti 1250 dinarjev.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 14. julija 1931.

*

E 203/31—8.

2301

Dražbeni oklic.

Dne 31. avgusta 1931. dopoldne ob devetih bo na licu mesta v Polhovem gradu št. 54 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Polhovgradec, vl. št. 227 in 234. Cenilna vrednost prvonavedenega zemljišča: Din 90.300.— drugonavedenega pa Din 25.000.—; najmanjši ponudek prvega zemljišča Din 60.200.—, drugonavedenega Din 16.667.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Vrhniki, odd. II., dne 13. avgusta 1931.

*

E 177/31—13.

2294

Dražbeni oklic.

Dne 21. septembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zdoles, vl. št. 118.

Cenilna vrednost: Din 134.162:40. Vrednost pritlikline: Din 4530.—; najmanjši ponudek: Din 89.441:60.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 14. avgusta 1931.

*

E 458/31—8.

2291

Dražbeni oklic

Dne 10. oktobra 1931. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Podkoren, vl. št. 138.

Cenilna vrednost: 54.928:95 Din. Vrednost pritlikline: 320.— Din; najmanjši ponudek: 36.650.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Kranjska gora, dne 11. avgusta 1931.

*

C 185/31—2.

2293

Oklic.

Tožeča stranka Ivič Josip in Marija, pos. v Vonarju, je vložila proti toženi stranki Ivič Andjelo, Aleksandra, Josipa in ndl. Alberta in Marije, slednja dva po materi in tutorici Ivič, vdovljeni Barici Križman iz Dolnjega Brezna in Kampusa Josipa, kot tutorja iz Dolnega Brezna radi nedopustnosti izvršbe s prip. k opr. št. C 185/31—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na

5. septembra 1931 ob devetih dop. pred tem sodiščem v izbi št. 19 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke Ivič Andjele in Josipa neznan, se postavlja Kampuš Josip, posestnik v Dol. Breznu za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah, odd. II., dne 4. avgusta 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisala se je nastopna firma:

860. Sedež: Ziri.

Dan vpisa: 10. avgusta 1931.

Besedilo: Ročno čevljarstvo »Sora«, družba z o. z. v Zireh.

Obratni predmet: Ročno izdelovanje in prodaja čevljev ter vsakovrstne obutve iz usnja in drugega blaga.

Družbena pogodba z dne 18. julija 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 80.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini: 40.000 dinarjev.

Poslovodje: Oblak Ivan na Dobručevi 91, Kopač Ivan v Zireh št. 19, Tušar Ivan v Starivasi št. 45, vsi čevljarški mojstri.

Družbo zastopata sodno in izvensodno ter podpisujeta družbino trdiko in družbine izjave kolektivno dva poslovodji ali en poslovodja in en prokurist tako, da podpisniki pod trdiko od kogarkoli napisano ali natisnjeno (štamplirano) besedilo stavijo svoje podpise in sicer prokurist z dostavkom, ki znači prokuro.

Če je izvoljen samo en poslovodja, podpisuje on sam družbino trdiko in daje obvezne izjave za družbo.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 8. avgusta 1931.

(Opr. št. Firm. 685/31 — Rg C V 3/1)

*

Popravek.

Popravi v »Jugoslovanu« št. 176, z dne 2. avgusta 1931 pri izpremembah v združnem registru št. 879 Sedež: Novo mesto, ki se glasi pravilno Loški potok.

Upravništvo,

Konkurzni razglasi

Sa 11/31—10.

2298

861.

Konec poravnalnega postopanja.

Poravnalno postopanje Golč Franjo trgovca v Bučah okraj Kozje je končano s potrditvijo poravnave.

Okrajno sodišče Celje, odd. I., dne 31. julija 1931.

*

S 2/31—44.

2297

862.

Potrđitev prisilne poravnave v konkurzu.

Potrjuje se poravnava, sklenjena dne 30. julija 1931. med stečajnikom in njegovimi upniki za 20% njihovih terjatev, katera kvota je plačljiva 30 dni po pravomočni potrditvi poravnave.

K tej poravnavi so pristopili kot poroki: Anton Mislaj, trgovec v Celju; Miloš Pšenčnik, trgovec v Celju; Karol Pajk, tovarnar v Celju; Adolf Putan, trgovec v Celju.

V primeru nepravčasne plačila mora dolжник plačati terjatev III. razreda v celoti, vendar poroki ne jamčijo za to.

Okrajno kot stečajno sodišče v Celju, odd. I., dne 7. avgusta 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 2120.

2277a—2—1

Razglas

o I. pismeni ponudbeni licitaciji za zgradbo železobetonskega mostu čez inundačijski jarek Pšate v km 11:260 drž. ceste št. 50.

Tehnični razdelek sreskega načelstva kr. banske uprave v Ljubljani razpisuje po naročilu kr. ban. uprave v Ljubljani od 7. avgusta 1931 V. No. 1413/4, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitve za prevzem in izvršitev zgradbe železobetonskega mostu čez Pšato v Trzinu.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 9. septembra 1931 ob enajstih dop. v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Ljubljani, St. Peterska vojašnica soba št. 55.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« v »Jugoslovanu« št. 189 z dne 18. avgusta 1931.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Ljubljani, dne 12. avgusta 1931.

Št. 2121.

2276a—2—1

Razglas

o I. pismeni ponudbeni licitaciji za zgradbo železobetonskega mostu čez Rovški potok v km 17:790 drž. ceste št. 50.

Tehnični razdelek sreskega načelstva kr. banske uprave v Ljubljani razpisuje po naročilu kr. ban. uprave v Ljubljani od 7. avgusta 1931 V. No. 1412/4, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitve za prevzem in izvršitev zgradbe železobetonskega mostu čez Rovški potok.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 10. septembra 1931 ob enajstih dop. v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Ljubljani, St. Peterska vojašnica soba št. 55.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« v »Jugoslovanu« št. 189 z dne 18. avgusta 1931.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Ljubljani, dne 12. avgusta 1931.

*

U. No. 3250/1

2287

Razglas

Sresko sodišče v Gornjem gradu je s pravomočno sodbo z dne 22. julija 1931., Kps. 73/31—3, po § 55. kz. prepovedalo Ermenč Josip, rojenemu 11. aprila 1898. v Ljubnem, pristojnemu v Bočno, žagarju v Sokatu, zahajati v krčme za dobo 1 leta, pričenši od pravomočnosti sodbe, t. j. od 26. julija 1931., do 26. julija 1932.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu, dne 10. avgusta 1931.

*

U. No. 3380/1

2286

Razglas.

Sresko sodišče v Gornjem gradu je s pravomočno sodbo z dne 24. julija 1931., Kps. 59/31—1, po § 55. kz. prepovedalo llovšek Jožefu, rojenemu 14. oktobra 1891. v Kokarjih, pristojnemu v Kokarje, posestnikovemu sinu, zahajati v krčme za dobo 1 leta, pričenši od pravomočnosti sodbe, t. j. od 24. julija 1931. do 24. julija 1932.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu, dne 10. avgusta 1931.

*

Štev. 940/31.

2290

Objava.

Gospod dr. Majaron Danilo, advokat v Ljubljani, je umrl dne 6. avgusta 1931. Imenovanje prevzemnika pisarne odpade, ker ni sedaj več izvrševal advokature.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1931.

Za advokatsko komoro

podpredsednik: dr. Zirovnik Janko, s. r.

Razne objave

2300

Razpust društva.

Unija stavbinskih delavcev za Slovenijo, s sedežem v Celju, že več let ne deluje v okvirju svojih z dne 3. avgusta 1931 pod št. 8263/IV od Pokrajinske uprave v Ljubljani odobrenih pravil.

Ker nima »Unija« radi pomanjkanja članov v pravih predpisane števila odbornikov, njih namestnikov ter preglednikov in članov razsodišča, nima več pogojev za nadaljni pravni obstoj.

Ugotovljeno so bile zlasti kršitve §§ 1., 2., 5., 6., 7., 10., 11., 14., 15., 16. in 18. društvenih pravil.

Premoženje zbrano iz prejšnjih let, obstoječe iz 15 deležev à Din 250.— v skupni vrednosti Din 3750.— vpisano pri Splošni gradbeni gospodarski produktivni zadrugi »Naprejek« r. z. o. z. v Celju ter inventar in eventuelni denarni preostanek se naj v smislu § 19. točka 3. društvenih pravil izroči Delavskemu izobraževalnemu društvu »Svoboda« v Ljubljani, »Unija« pa se uradno razpusti.

V Celju, dne 16. avgusta 1931.

Alojzij Leskošek, s. r.,

bivši centralni tajnik.

*

2295

Objava.

Izgubil sem izkaz o šolskem napredku, izdan od drž. osnovne šole v Ribnici na Pohorju. Prolašam ga za neveljavnega.

Grubelnik Ivan, s. r.

Hafner Franc, s. r.

*

2296

Objava.

Izgubil sem odpustnico, izdano dne 26. julija 1926. od upraviteljskega osnovne šole v St. Janžu pri Dravogradu v šolskem letu 1926/1927. Prolašam jo za neveljavno.

Poplar Jakob, s. r.

Otiški vrh št. 73.

*

2284

Objava.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Ta velikanski gozd je bil poln najrazličnejših živali, ki jih je Robert iz daljave prav dobro videl. Predvsem je bilo vse polno velikih kač, ki so se vile od veje do veje. Ostudne krastače, velike kot človek, so skakale po tleh in dajale od sebe odurne glasove. Le ptic je bilo malo. Samo nekakšne škorklje so hodile po tleh in se hranile z manjšimi žabami in kačami. Muhe, velike kot golobi, z zlatimi krili, so brenčale kot majhni aeroplani po zraku. Robert si ni upal v ta gozd. Vedel je, da bi v njem izginil za vedno. Ne samo, da je bila v njem orientacija popolnoma nemogoča, temveč tudi ni bil varen pred kačami in kdo ve še kakšnimi zvermi. Če bi bil v družbi ljudi, kateri bi bili dobro oboroženi z modernim orožjem, bi nič ne bilo bolj zanimivo, kot prodirati v ta pragozd in pol.

Iz gozda je izhajala silna vročina in duh po trohnelosti. Robert je nekaj časa hodil ob robu gozda, ali dobrih petdeset metrov od njega oddaljen, ker ni želel, da bi prišel v stik s kakšno zverjo. Slednjič je prispel do velikanske, vsaj sto metrov visoke cedre, ki je stala na samem. Takoj je sklenil, da spleza na njo in se orijentira. Pregledal jo je z vseh strani, da li ni morda v njej kakšnih zveri, toda ničesar ni opazil. Plezanje na tega velika ni bilo težavno, kajti imel je toliko tako ogromnih vej, da se je Robert pravzaprav sprehajal navzgor in mu

plezanje skoraj ni bilo potrebno. Na svojem potu je srečal samo velike vervece, ki so bežale pred njim. Eno uro je skoraj rabil, da je prišel na vrh drevesa. Razgled, ki se mu je tu nudil, je bil izreden. Gozd, ki ga je s svojega opazovališča skoraj vsega pregledal, je imel obliko pravilne elipse, dolge približno štiri kilometre. Njega oblika je bila tako točna, kot bi bila načrtana z ravnilom. Na vrhu stolpa, mimo katerega je bil šel, se je nekaj bliskalo, kar Robert ni mogel natančno spoznati. Temu stolpu nasproti je stal v daljavi nekaj kilometrov enak drug stolp, na katerem je tudi žarela silno močna luč, kot majhno solnce. Ta bajni gozd iz dobe mamutov je bil kronan z mavrico najpestrejših barv. Dolgo je Robert gledal, kakšen ogenj ali luč je na stolpih, nazadnje pa je le razrešil zagonetko.

— Parabolična zrcala! je vzkliknil začuden.

Nemo je gledal do velikanskega dela, ki je moralo biti zgrajeno od civiliziranih velikanov v teku stoletij. Vampirji seveda kaj takega niso bili v stanu zgraditi, Marsovcji pa tudi ne. Torej kje je bil ta rod, ki je vršil tako ogromna dela? Rod intelektualcev na Marsu je menda že zdavnaj izumrl in ko je Robert na to pomislil, je bil žalosten. Koliko bi se bil lahko od njih naučil!

Dolgo časa je Robert sedel na vrhu visoke cedre in opazoval čudežno okolico, potem pa je šel dol. Spoznal je, da v notranjosti gozda ne bo mogel prodrati, enako kot ne bo mogoče, da pride na enega izmed stolpov, ki nista imela nikakega vhoda in sta bila zgrajena iz rezanih kamnov, po katerih ni bilo mogoče priti na njih vrh. Ko je bil spet prišel na tla, se je iz radovednosti vendar pri-

blizal gozdu na nekoliko korakov. Tu je opazil veliko cvetlico, ki ga je spominjala na mesojede cvete Zapadne Indije. Sredina ogromnega cveta je izgledala kot modro človeško oko. Okoli njega pa je stalo vse polno lovk. Robert je videl, kako se je temu skrivnostnemu očesu približala majhna veverica, privabljena od finega duha cveta. Komaj je bila blizu, so kot blisk udarile lovke po njej, jo ovile kot kače in stisnile. Žival je žalostno zajavkala in že so se vsesale rastlinske lovke v njeno kožo ter ji začele sesati kri. Robert se je tako prestrašil nad tem prizorom, da je kar odskočil. Pri tem se je spodtaknil in padel. V tem trenutku mu je postalo slabo in skoraj se je onesvestil. Komaj je imel še toliko moči, da se je dvignil. Spoznal je, da se iz gozda izliva strupen plin, skoraj gotovo ogljikov dvokis, ki je težji kot zrak in ostaja vedno pri tleh. S silno težavo je odšel Robert iz nevarnega gozda, spoznal je, da vsebuje mnogo več opasnosti, kot si je bil predstavljal.

Zaman si je na svojem povratku belil glavo, kdo bi mogel zgraditi stolpe in zasadi ti ta gozd v obliki pravilne elipse. Čemu je bilo sploh vse to napravljeno? Ali je bil to narodni park kakšnega rodu Marsovcjev, ali je bila poskusna postaja ali botanični vrt kakšne višje šole ali pa izrodek gorostastne fantazije kakšnega blaznega trinoga? Vse to so bile samo domneve.

Robert se je vrnil v svojo vas, toda sklenil je bil, da pride še enkrat nazaj k temu čudovitemu gozdu, a to pot z dobro organizirano karavano Marsovcjev, ki naj bi mu pomagali, da prodre v sredino gozda, do skrivnostne doline in morda tudi na stolpe.

Po čem poznamo starost

Pelješ se s cestno železnico ali pa z avtobusom. Tebi nasproti sedi ženska, ki jo imaš ti za še mlado dekle. Iz pogovora z njenim znancom pa spoznaš, da je njen sin že visokošollec...

Take napačne cenitve starosti dandanes niso nič redkega, kajti marsikateri nosi že lepo številko let na svojem hrbtu, izgleda pa kljub temu še vedno čil in svež in mlad; so pa tudi ljudje, ki izgledajo stari po 70 let ali še po več, čeprav so po letih mnogo mlajši.

Starost moža je treba presojati drugače kakor po starost ženske. Zelo dober pomočnik za cenitev je koža. Zato tudi skušajo ženske na vse načine obdržati kožo mladostno in svežo in krepko napeto. Barva kože povzroča mnogo, vsega pa tudi ne. Mehki prehodi iz rdeče barve na licu v belo, kakor jih vidimo na mladih licih, se umaknejo kasneje ostrejšim in temnejšim barvam. Temu zlu skušajo ženske priti v okoliščini raznimi mazili. Ustnice tudi počasi izgubljajo svojo sveže-rdečo barvo in postajajo temno-rdeče ali celo vijoličaste. To temno barvo ustnic naj zakrije znani »lipen-štit« ali »štit«.

Znak mladosti je mehka in fina koža, ki je podobna svilni ali žametu. Tako kožo si zna ohraniti mnogo žensk še do poznih let. L. R. Müller je ugotovil, da se pojavijo okrog 25. leta prve podolgate gube ob očeh; okoli tridesetega leta pa se začne delati gube okoli oči, ki jim pravijo Nemci »Krähenfüsse« — »vranje noget«. To so gube, ki se stekajo od sene v smeri na oko. Tudi gube na čelu se začne pojavljati v tej dobi in pa gube od nosa na ustnice. Gube od brade proti »ključnici« pa kažejo na 50 let, obraz se nagrbani — človek je »star«.

Sivi lasje so navadno znak starosti; so pa tudi ljudje, ki jim lasje osive že v zgodnji mladosti. Ljudje, ki so stari okoli 50 let, imajo že dostikrat sive lase, pa ne vsi. Zgodnjo osivelost povzročajo tudi bolezni ali pa hude in težke skrbi. Sivih las ne moremo popraviti drugače kakor s spretnim barvanjem. Moderni kratki lasje delajo ženske mlajše, moški pa se »pomladec«, če si dajo briti brado in brke.

Ognjevit oči so znak mladosti. Ogenj v očeh pa z leti vred gine.

Tudi gibčne roke so znak mladosti; seveda vpliva na obliko rok tudi telesno delo.

Poseben znak mladosti pa je vitkost, in na to polagajo dandanes moški in ženske veliko važnost. Kdor preveč je in ne dela telesno, se začne debeliti že s 30. leti. Na debelenje ne vpliva samo rod in kri, ampak predvsem požrešnost. Kdor pa hoče naglo shujšati, je vedno v nevarnosti, da bo težko obolel.

Starost se pozna tudi po hoji. Prožna hoja je znak mladosti in svežosti, počasna in nesigurna hoja pa izdaja starega človeka.

Resnica o smrti nekdanjega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa

Po razpadu Avstrije so razni ljudje napisali že prav lepo število knjig (romanov, spominov itd.), kjer so poskušali pojasniti tajinstveno smrt nekdanjega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa na gradiču v Mayerlingu pri Dunaju. Kakor pa vse kaže, zagonetka Rudolfove smrti še ni dovolj pojasnjena, in zato bo utegnulo le koga zanimati, kaj pripoveduje o tej tragediji baron Henric Slatin, brat znanega Slatina — paše.

Ta mož je izdal te dni svoje spomine in tam pripoveduje med drugim, kaj je vse videla in našla v Rudolfovi sobi posebna komisija, katere član je bil tudi on sam.

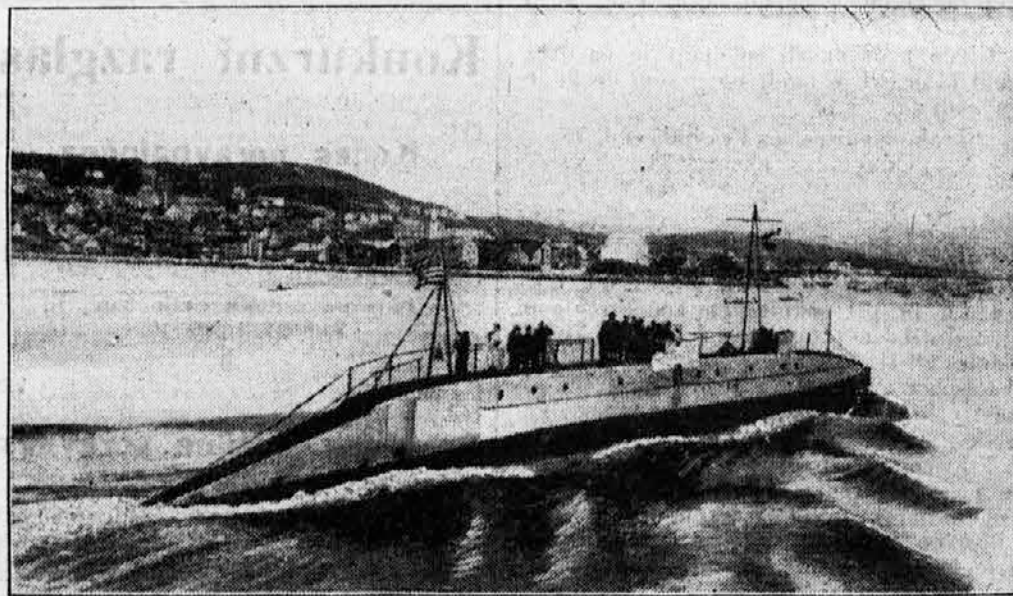
»Šli smo v spalnico«, pripoveduje, »in tam smo našli dva mrliča: prestolonaslednika, čegar obraz ni bil skoraj nič izpremenjen, pač pa je bila črepanja razbita, tako da so stopali možgani ven in kri je tekla iz ujih, da se je zdelo, da je glavo razbil strel iz najbližje bližine,

potem pa poleg njega lepo žensko truplo. To je bilo truplo baronice Večere. Na bližnji omarici je ležalo nekaj pisem in pa ena brzobjavka.

Spominjam se čisto natančno, da je ležalo Rudolfovo truplo v postelji na levi, truplo baronice pa na desni strani. Na neki nizki mizici poleg postelje je ležalo ogledalce in revolver. V uradnem zapisniku so to najdbo ugotovili tako, da so zapisali, da se je Rudolf gledal v zrcalo, ko je nameril revolver na svojo glavo.

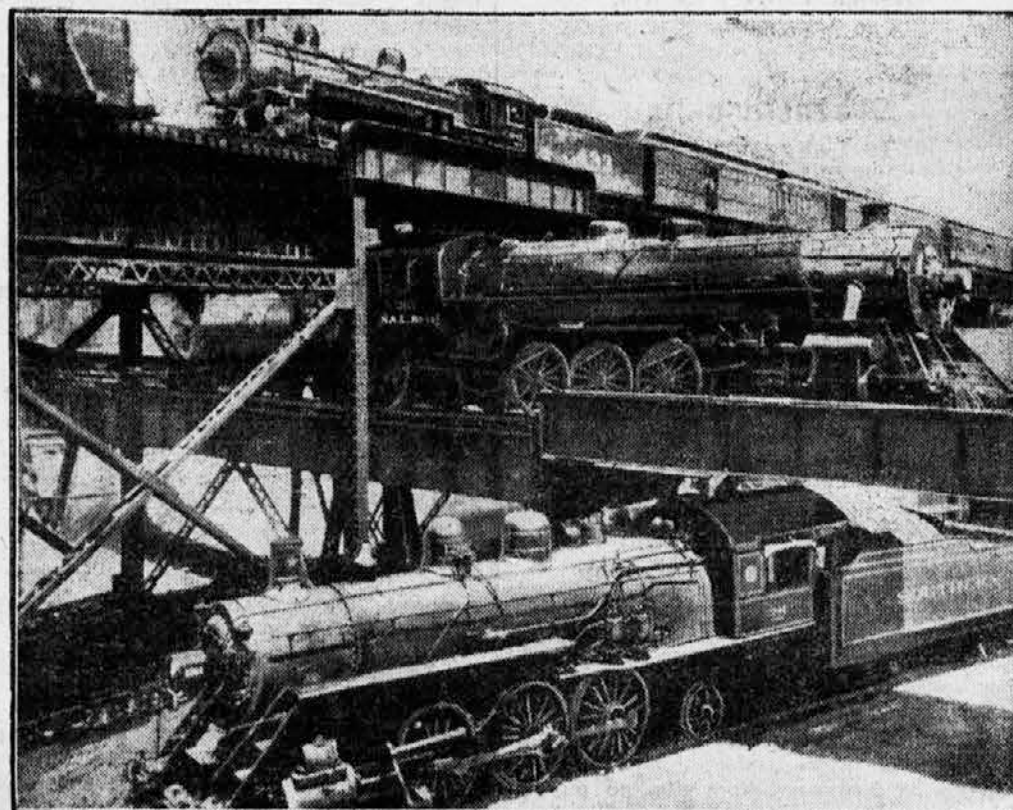
Naslednjega dne so najvišji dvorjani preiskali Rudolfovo stanovanje na Dunaju, če bi našli kakšno njegovo oporoko. V pisalni mizi pa niso našli nič drugega kakor nekaj fotografij in pisem, potem pa 30.000 goldinarjev, ki jih je bil Rudolf namenil za neko žensko ne posebno dobrega imena in slovesa. Ta znesek so kasneje tisti ženski tudi res izplačali na izrečno cesarjevo povelje.

V pisalni mizi so nadalje še našli nožek z napisom na platnicah »Pense à moi« (spominjaj se me) in pa lep pepelnik, obrobjen s tigrovimi zobmi, kjer je bilo napisano: »Revolver bi bil boljši — smrtonosnejši!«

Podmornica »Nautilus« na potu na severni tečaj

Podmornica »Nautilus« je popravljena in je že zapustila pristanišče Tromsø, odkoder plove v polarne kraje

Tri železniške proge druga nad drugo

Pri mestu Richmond v severoameriški državi Virginiji se križajo proge treh železniških družb, ki tečejo druga nad drugo

Čeka pod kontrolo

Dalekosežne izpremembe pri G. P. U.

Moskva, v avgustu. Po uvedbi novega kurža napram inženirjem in strokovnjakom v sovjetskih podjetjih in tovarnah je Stalin napravil nov korak na desno in odredil, da se takoj nehajo vse deportacije velikih kmetov kulekov. Oficijelni moskovski krogi sicer zanikajo, da bi pomenili ti ukrepi obrat sovjetske politike na desno, ker da imajo ti ukrepi samo ta namen, da omogočijo lažjo izvedbo pjalitke.

Se večjo senzacijo, ko vsi ti ukrepi, pa je zbudila vest, da je prišla vsemogočna G. P. U. (državna policija), ki je bila dosedaj država v državi, pod kontrolo. Dosedaj je formalno vodil G. P. U. Menšinski dejanski šef pa je bil njegov namestnik Jagoda. Sedaj pa je dobil Menšinski tri namestnike in Jagoda se je moral umakniti na 2. mesto, dočim je prvo mesto zavezal Jahulov. Jahulov ni bil nikdar član ne Čehe in ne njene naslednice G. P. U. in je bil ena vodilnih osebnosti pri državni kontroli, ki se ne poslužuje nobenih policijskih metod, čeprav strogo kontrolira vse delo sovjetskih kro-

gov. Vsled te izpremembe sklepajo, da se bodo tudi metode pri G. P. U. omilile in da bo s tem še bolj poudarjen obrat sovjetske politike na desno.

Najboljše sabljačice

V Hamburgu tekmujejo te dni sabljačice iz Newyorka s sabljačicami iz Hamburga. Na sliki vidimo ameriško prvakinjo v sabljanju Marion Lloyd-ovo (na levi) in evropsko prvakinjo Heleno Mayer

Kako daleč slišimo glas?

Glas človeka, ki se nahaja 500 metrov nižje kakor ti, še vedno dobro slišiš, če pa govoriš ti 100 metrov visoko nad kom drugim, te ta ne sliši več. Človeški glas sega povprečno do 1000 metrov visoko. Reglanje žab je slišno še do 900 metrov visoko, zvonjenje zvonov in kokodakanje kokoši pa prodira do višine 1600 metrov. Žvižg lokomotive sliši letalec še v višini 3000 metrov.

Brivec ne sme ponujati kave

Sodišče v Draždanih je obsodilo nekega brivca na občutno globo, ker je ponudil neki dami med pripravljanim in onduliranjem in lasnanjem las skodelico kave. To so zvedeli tudi drugi brivci in gostilničarji in so se pritožili. Sodišče je razsodilo, da brivec svojim »gostom« ne sme ponujati kave, ker ne spada to v brivsko, ampak v gostilniško-kavarniško stroko.

Najhitrejša vojna ladja na svetu

Nov francoski torpedni rušilec »Epervier« bo najhitrejša ladja na svetu, ki bo prevozila lahko po 76—77 kilometrov na uro. Ladja »Epervier« ima 2480 ton, stroji pa razvijajo 70.000 konjskih sil. Topovi nesejo na 8 kilometrov daleč. Posodka šteje 220 mož. Dvanajst ladij te vrste pa še grade...

Pametni psi

Angleški pisatelj in velik lovec Seton-Karr pripoveduje v nekem svojem spisu o južni Afriki, da se nahaja v pokrajini Culukafrov neka reka, ki jo na enem bregu prebivajo psi dostikrat preplavajo, da obiskujejo na drugem bregu reke se nahajajo pse. V tej reki pa živi tudi mnogo krokodilov, ki komaj čakajo na plavajoče pse. Seton-Karr pa je nekoč opazoval, kako si znajo psi pomagati. Psi se postavijo na oba bregova reke in začno divje lajati. Lajanje psov privabi krokodile v bližino tistega mesta, kjer stoje psi. Kakih 500 metrov daleč od tistega mesta, kjer so zbrani krokodili, pa mirno plavajo čez reko — drugi psi...